

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Diplomová práce

**Rozhodnutí v civilním řízení
s akcentem na elektronický platební rozkaz**

Monika Svobodová

Plzeň 2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Monika SVOBODOVÁ**
Osobní číslo: **R08M0314P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Název tématu: **Rozhodnutí v civilním řízení s akcentem na elektronický platební rozkaz**
Zadávající katedra: **Katedra občanského práva**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Úvod
2. Civilní řízení
3. Rozhodnutí a jeho formy v civilním řízení
4. Elektronický platební rozkaz
5. Elektronický platební rozkaz v justiční praxi, statistická data
6. Elektronický spis
7. Závěr

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

viz příloha

Vedoucí diplomové práce:

JUDr. Helena Rabanová

Katedra občanského práva

Datum zadání diplomové práce:

30. března 2012

Termín odevzdání diplomové práce:

29. března 2013

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.

děkan

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.

pověřená osoba

V Plzni dne 29. června 2012

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Rozhodnutí v civilním řízení s akcentem na elektronický platební rozkaz vypracovala pod vedením vedoucí diplomové práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato diplomová práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

10. dubna 2013

Monika S v o b o d o v á

Dovolila bych si na tomto místě poděkovat vedoucí mé diplomové práce JUDr. Heleně Rabanové za připomínky, které mi byly inspirací při zpracování zvoleného tématu.

Monika Svobodová

Obsah:

1. Úvod	5
2. Civilní řízení	7
3. Rozhodnutí a jeho formy v civilním řízení	10
3.1 usnesení.....	12
3.2 rozsudek.....	15
3.3 rozhodnutí ve zkrácených řízeních	27
- platební rozkaz	28
- evropský platební rozkaz	31
- směnečný a šekový platební rozkaz	32
4. Elektronický platební rozkaz	34
4.1 zavedení institutu do českého právního řádu	34
4.2 důvodová zpráva k novele občanského soudního řádu provedené zák. č. 123/2008 Sb.	34
4.3 odlišnosti elektronického platebního rozkazu.....	37
4.4 náležitosti formuláře návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu.....	40
4.5 podmínky jeho vydání	44
4.6 obsazení soudu.....	47
4.7 forma elektronického platebního rozkazu.....	47
4.8 doručování.....	48
4.9 soudní poplatek.....	52
5. Elektronický platební rozkaz v justiční praxi, statistická data	54
6. Elektronický spis a CEPR	57
7. Závěr	61
8. Resumé.....	65
9. Přílohy	
9.1 návrh na vydání elektronického platebního rozkazu.....	66
9.2 elektronický platební rozkaz.....	68
10. Použitá literatura a jiné prameny.....	71

1. Úvod

Téma své diplomové práce jsem zvolila s ohledem na oblast práva, která mi je blízká jak zájmově, tak i vzhledem k mému pracovnímu zařazení i profesně. I přes tuto pracovní blízkost a pravidelné setkávání se s agendou, kterou jsem si zvolila za téma své diplomové práce, jsem přesvědčena, že při zpracování této materie získám nové náhledy na zvolené téma, najdu nové problémy, se kterými jsem se dosud nesešla, ale praxe je může kdykoliv přinést, přičemž zpracování tématu této práce mně může připravit na jejich řešení. Je logické, že vzhledem k tématu diplomové práce jsem se nevěnovala podrobnému rozboru civilního řízení a formám rozhodování v něm, ale pouze jsem zmínila jeho hlavní zásady a formy jednotlivých rozhodnutí v průběhu soudního řízení. Podrobněji jsem se pak snažila věnovat zvolenému tématu - elektronickému platebnímu rozkazu, včetně způsobu a metodice zpracování návrhu na jeho vydání, jeho zatím krátké historii a důvodům zavedení institutu elektronického platebního rozkazu do českého právního řádu, jeho fungování v soudní praxi a to jak z hlediska dopadů zavedení tohoto institutu na činnost soudů, tak i z hlediska úspěšnosti zavedení institutu elektronického platebního rozkazu do právního řádu, z hlediska urychlení soudního řízení, a rovněž i z hlediska „odbřemenění“ soudů a ulehčení jejich práce. Toto vyhodnocení jsem provedla konfrontací získaných zkušeností z fungování elektronického platebního rozkazu s cíli a záměry, jak byly tyto proklamovány v důvodové zprávě k zákonu č. 123/2008 Sb., kterým byl tento zaveden. Do své práce jsem rovněž zahrнула zavedení „centrálního elektronického platebního rozkazu“ (CEPR), který je prvním využitím čistě elektronického vedení soudního spisu v České justici, spojeného s využíváním součinnosti provozovatele poštovních služeb. Stejně jako u elektronického platebního rozkazu, tak i u systému CEPR jsem se pokusila, i přes velice krátkou dobu jeho využívání, vyhodnotit úspěšnost jeho zavedení a přínos pro činnost soudů.

Tato diplomová práce si nedělá ambice na podrobné zhodnocení funkčnosti a smysluplnosti institutu elektronického platebního rozkazu, stejně jako na jeho „zmodernizovanou“ podobu „centrálního elektronického platebního rozkazu“, neboť krátkost využívání tohoto institutu neumožňuje vyslovit konečné resumé. Měla by

ale přinést dostatečný přehled o tomto institutu a zároveň i upozornit na problémy jak s jeho uvedením do soudní praxe, tak i v samotné praxi a to i přesto, že jsem se při zpracování této práce potýkala s nedostatkem odborné literatury, která by se tomuto tématu věnovala.

2. Civilní řízení

Proces (lat. *procedere*) je postup některých právních subjektů, vedoucí k dosažení právních následků.¹ Následkem takového postupu je vznik individuálního právního aktu. Tento postup je upraven zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, což vyplývá přímo z § 1 „*občanský soudní řád upravuje postup soudu a účastníků v občanském soudním řízení tak, aby byla zajištěna spravedlivá ochrana práv a oprávněných zájmů účastníků, jakož i výchova k zachovávání zákonů, k čestnému plnění povinností a k úctě k právům jiných osob.*“

Civilním procesem se tedy rozumí postup soudu při výkonu soudní moci, který představuje nástroj k zachování práva. Některé normy lze plnit přímo a to tím, že se chováme podle příkazů v nich obsaženého. V jiných případech je zapotřebí aktu aplikace práva, vydaný v konkrétním případě orgánem moci soudní, když bez takového aktu nelze příkazu zákona dostat, přestože se jinak budeme chovat přesně v souladu se zákonným textem. Z toho se pak obvykle vyvozuje, že jde o soubor právních vztahů vznikající při postupu soudu a dalších procesních subjektů v průběhu tvorby, případně realizace aktu aplikace práva orgánem soudní moci nebo jiným rozhodujícím subjektem, např. rozhodci.²

Předmětem práva v objektivním smyslu jsou tedy lidské (společenské) vztahy takovým právem upravené. Pokud tedy je civilní proces předmětem úpravy občanského práva procesního, potom ovšem musí být souborem společenských vztahů. Pro tyto vztahy je charakteristické, že vznikají při tvorbě aktu aplikace práva soudem, případně jiným subjektem, který rozhoduje, a to při použití norem upravujících vztahy soukromoprávní a některé jiné.³

---

¹ Winterová, Alena a kol., *Civilní právo procesní*, 6. vyd., Linde Praha, 2011, str. 32, ISBN 978-80-7201-842-0

² Kindl, Milan; Šíma, Alexander; David, Ondřej. *Občanské právo procesní*. 2. vyd., Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, str. 46-47, ISBN 978-80-7380-098-7

³ Kindl, Milan; Šíma, Alexander; David, Ondřej. *Občanské právo procesní*. 2. vyd., Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, str. 47, ISBN 978-80-7380-098-7

Protože civilní právo procesní je v zásadě chápáno jako souhrn norem upravujících vztahy při vydávání aktu aplikace práva orgány výkonu soudnictví, přičemž tento postup je označován jako „řízení“, lze rovněž charakterizovat civilní právo procesní jako souhrn norem upravujících řízení před orgány výkonu soudnictví. Vzhledem k tomu pak lze tyto procesní normy členit na normy upravující postup soudu před a při vydání aktu aplikace práva, a na postup práva po vydání takového aktu aplikace práva. Z toho pak plyne členění na úpravu řízení tzv. „nalézacího“, které předchází rozhodnutí soudu, a řízení „vykonávací“, neboli exekuční, následující po vyčáání soudního rozhodnutí. Toto vykonávací řízení ale nemusí být nezbytně nutné, neboť někdy dochází ke splnění uložené povinnosti dobrovolně. Rovněž pak jsou i případy, kdy soudní rozhodnutí není vykonatelné vůbec, jako např. rozhodnutí vydané v řízení o určovací žalobě.⁴

Shora uvedené členění civilního procesu na dva druhy, na tzv. řízení nalézací a řízení vykonávací, souvisí s podáním žaloby, resp. zahájením řízení soudem bez návrhu, jeho ukončení pak vydáním pravomocného rozhodnutí o žalobě. Nalézací řízení je pak dále členěno na řízení sporné a nesporné. Uvedené procesněprávní vztahy vznikající podáním žaloby, nezánikají jinak, než pravomocným skončením řízení.⁵

Další druh civilního procesu, řízení vykonávací, je tvořeno souhrnem procesněprávních norem upravujících vztahy vznikající při vydání aktu aplikace práva orgány výkonu soudnictví, avšak časově následující po jeho vydání. V praxi tak k tomu dochází v případě jiných rozhodnutí trvajících naopak delší dobu, někdy i v řádu let. Je tomu tak tehdy, kdy povinnost uložená nějakému subjektu rozhodnutím, nebyla dobrovolně splněna. V takovém případě je pak ten, kterému bylo právo přiznáno (tzv. oprávněný), oprávněn podat návrh na zahájení vykonávacího řízení, tedy návrh na nařízení výkonu rozhodnutí neboli na nařízení exekuce. I když oba tyto termíny mají obsahově mnoho shodných pojmů, postupně se od sebe vzdalují a to v souvislosti s existencí zákona o soudních exekutorech.

---

⁴ Kindl, Milan; Šíma, Alexander; David, Ondřej. *Občanské právo procesní*. 2. vyd., Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, str. 48, ISBN 978-80-7380-098-7

⁵ Kindl, Milan; Šíma, Alexander; David, Ondřej. *Občanské právo procesní*. 2. vyd., Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, str. 48-49, ISBN 978-80-7380-098-7

Pokud jde o používání uvedených pojmů, tak praxe krystalizuje tak, že pojmu výkon rozhodnutí se používá tehdy, je-li rozhodnutí vykonáváno soudem, oproti tomu pojem exekuce se používá tehdy, pokud je rozhodnutí vykonáváno soudním exekutorem. Jak již shora uvedeno, k uplatnění vykonávacího řízení dochází pouze tehdy, pokud není soudem uložená povinnost splněna dobrovolně a oprávněná osoba se rozhodne toto právo uplatnit a řízení zahájit.⁶

Oba shora uvedené druhy civilního procesu, zpravidla označované jako základní, jsou upraveny občanským soudním řádem, tedy zákonem č. 99/1963 Sb., který je také základní úpravou civilního procesu. Mimo uvedených dvou druhů civilního procesu pak tento zahrnuje také další, nesourodou skupinu postupů, které lze jen obtížně zařadit pod některé z uvedených druhů řízení. Tyto nesourodé postupy se zpravidla shrnují pod označení zajišťovací řízení a to především podle účelu, kterému slouží.⁷ Protože je tato diplomová práce zaměřena na rozhodnutí v civilním řízení s akcentem na elektronický platební rozkaz, nepovažuji za potřebné tuto další skupinu postupů blíže rozebírat.

---

⁶ Kindl, Milan; Šíma, Alexander; David, Ondřej. *Občanské právo procesní*. 2. vyd., Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, str. 49, ISBN 978-80-7380-098-7

⁷ Kindl, Milan; Šíma, Alexander; David, Ondřej. *Občanské právo procesní*. 2. vyd., Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, str. 49-50, ISBN 978-80-7380-098-7

3. Rozhodnutí a jeho formy v civilním řízení

Účelem civilního soudního procesu a jeho konečným cílem je rozhodnutí, které autoritativně řeší ty poruchy v právních vztazích, o jejichž řešení účastníci požádali, nebo které soud řeší i bez jejich návrhu.⁸ Svou podstatou je rozhodnutí jedním z procesních úkonů soudu, které má mezi jinými procesními úkony soudu zvláštní postavení. Zvláštnost tohoto soudního rozhodnutí mezi procesními úkony soudu je dána jeho povahou. Definují se „jako výrok soudu, který má závazné právní důsledky, stanovené objektivním právem“. K jeho charakteristickým rysům patří autoritativnost a závaznost. Samotná autoritativnost soudního rozhodnutí vyplývá z pozice soudu v rámci procesního právního vztahu. Vyplývá to z toho, že je nezúčastněným třetím, který řeší právní konflikt. Navíc je státním orgánem, který v civilním procesu plní donucovací funkci. S touto autoritativností pak úzce souvisí závaznost soudního rozhodnutí, která v sobě zahrnuje vázanost pro všechny procesní subjekty včetně soudu, až na nějaké výjimky jako např. autoremeduru a někdy je závazné i pro další osoby. Rovněž pak v sobě zahrnuje i vynutitelnost toho, co je výrokem rozhodnutí stanoveno. Specifické je i tím, že jde o procesní úkon, který je vyhrazen pouze soudu, i když mu můžou předcházet procesní úkony jiných subjektů. Rozhodnutí je tedy úkon, vyhrazený pouze soudu a je pro něj charakteristický. Tímto úkonem soud projevuje své poznání a vůli, jde tedy o projev vůle soudu jako procesního subjektu. Pro tento projev vůle soudu, který má povahu soudního rozhodnutí, je zákonem předepsáno, aby byl učiněn v předepsané formě a splňoval náležitosti v něm uvedené. Tato stanovená forma soudního rozhodnutí pak souvisí s podstatou rozhodnutí. Pokud není stanovená forma dodržena, lze to někdy sanovat opravnými prostředky nebo jinými způsoby, ale zásadní pochybení způsobují, že se vůbec nebude jednat o soudní rozhodnutí, ale půjde o tzv. nicotné rozhodnutí. Soud do procesu zasahuje právě tím, že vydává určitá rozhodnutí, kterými proces končí.⁹

Z hlediska soudního rozhodnutí je nezbytnou a základní součástí každého rozhodnutí výrok, který je vždy řešením určité právní situace. Okolnost, že

---

⁸ Kindl, Milan; Šíma, Alexander; David, Ondřej. *Občanské právo procesní*. 2. vyd., Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, str. 218-219, ISBN 978-80-7380-098-7

⁹ Winterová, Alena a kol., *Civilní právo procesní*, 6. vyd., Linde Praha, 2011, str. 256-257, ISBN 978-80-7201-842-0

rozhodnutí je procesním úkonem, umožňuje, aby bylo použito různými způsoby. Nejvýznamnější rozhodnutím je takové, které řeší právní konflikt, jenž je předmětem řízení. Toto rozhodnutí je označováno jako meritorní, neboli rozhodnutí ve věci samé. Mezi tato rozhodnutí patří i rozhodnutí, vydaná v tzv. zkráceném řízení, přičemž podmínky a podklady pro jejich vydání se liší od meritorních rozhodnutí, vydaných po standartním průběhu řízení. Rozhodnutí ve věci samé se označují jako rozhodnutí kontradiktorní, což má své opodstatnění zejména v řízení vykonávacím a sporném. Mimo meritorních rozhodnutí vydává soud v průběhu řízení celou řadu dalších rozhodnutí, tzv. procesních, které zpravidla nezasahují přímo do věci samé, ale řeší spíše nastalé procesní situace. Ze shora uvedeného vyplývá, že členění na meritorní a procesní rozhodnutí se děje na základě jejich výroku. Tato rozhodnutí, ale mají i jiné obsahové náležitosti, ke kterým patří formální náležitosti, jako např. označení soudu, věci, soudce, datum, odůvodnění apod. Tyto náležitosti nemají stejný význam jako výrok, který nesmí nikdy chybět. Požadavky na ostatní obsahové náležitosti se pak liší od toho, o jaký typ rozhodnutí jde. Rovněž z hlediska fáze rozhodování (vynesení, vyhlášení, písemné vyhotovení, doručení rozhodnutí) existují difference mezi těmito obsahovými náležitostmi.¹⁰

Dále se rozhodnutí člení dle jejich právních účinků a to na rozhodnutí konstitutivní a deklaratorní. Konstitutivní jsou ty rozhodnutí, které mají za následek vznik, změnu, nebo zánik hmotněprávních vztahů. Patří sem např. rozhodnutí o rozvodu manželství, o osvojení, o určení nebo popření otcovství, o zrušení a vypořádání společného jmění manželů apod. Deklaratorní rozhodnutí uvedené účinky na hmotněprávní vztahy nemají, ty pouze zjišťují, zda existence hmotněprávního vztahu byla či nebyla a z toho plynoucí práva a povinnosti. Jde např. o rozhodnutí týkající se smlouvy o půjčce, kdy soud stanoví povinnost zaplatit dluh z této smlouvy apod..¹¹

---

¹⁰ Winterová, Alena a kol., *Civilní právo procesní*, 6. vyd., Linde Praha, 2011, str. 257-258, ISBN 978-80-7201-842-0

¹¹ Kindl, Milan; Šíma, Alexander; David, Ondřej. *Občanské právo procesní*. 2. vyd., Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, str. 219, ISBN 978-80-7380-098-7

3.1 Usnesení

Za základní formu rozhodnutí v občanském soudním řízení je považováno usnesení. Touto formou soud vydává všechna svá rozhodnutí, pokud nestanoví zákon něco jiného, tedy že má být použita jiná forma rozhodnutí. Jiná forma než usnesení bývá předepsána pro rozhodnutí soudu ve věci samé. Ve věci samé soud rozhoduje, jsou-li splněny stanovené předpoklady uvedené v § 172 odst. 1, 2, v § 174a, v § 174b a v § 175 odst. 1 o.s.ř., platebním rozkazem, elektronickým platebním rozkazem, evropským platebním rozkazem, nebo směnečným a šekovým platebním rozkazem. V ostatních případech má soud, jak vyplývá z ustanovení § 152 odst. 1 o.s.ř., rozhodnout rozsudkem, ledaže by zákon stanovil, že je třeba ve věci samé rozhodnout usnesením. Rozsudkem tedy rozhoduje soud o věci samé. V jiných případech, např. zpětvzetí žaloby, zastavení řízení, nebo jsou-li důvody k odmítnutí návrhu, soud rozhoduje usnesením, i když se těmito rozhodnutími řízení také končí (§ 114 odst. 2 o.s.ř.). V řízení o opravných prostředcích soud rozhoduje ve formě rozsudku nebo usnesení. O odvolání rozhoduje soud rozsudkem, pokud potvrzuje nebo mění rozsudek soudu prvního stupně z důvodů uvedených v § 220 odst. 1 o.s.ř., v ostatních případech rozhoduje usnesením. O dovolání rozhoduje soud rozsudkem, jestliže zamítá dovolání proti rozsudku odvolacího soudu nebo zrušuje rozsudek odvolacího soudu, jinak rozhoduje usnesením. O žalobě na obnovu řízení a žalobě pro zmatečnost soud rozhoduje vždy usnesením.¹²

Usnesením (§ 167 o.s.ř.) soud rozhoduje vždy mimo rozhodnutí ve věci samé. Usnesením se tedy rozhoduje zejména o podmínkách řízení, o odmítnutí návrhu, o zpětvzetí návrhu, o zastavení nebo přerušování řízení, o odročení jednání, o ustanovení znalce, o odměně znalce nebo tlumočnicka, o nákladech řízení, o schválení smíru apod. Účinky usnesení se od účinků rozsudku významně odlišují tím, že tzv. procesními usneseními, která upravují vedení řízení (např. o provedení důkazu, o odročení jednání apod.), není soud vázán. Z toho vyplývá, že je může změnit a o konkrétní otázce znovu rozhodnout. Jinými usneseními než procesními ale soud vázán je a to okamžikem jejich vyhlášení. Pokud k vyhlášení usnesení nedošlo, pak

¹² Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str.1026, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

tyto účinky nastávají okamžikem doručení a není-li třeba doručovat, tak jakmile bylo vyhotoveno. Ne všechna usnesení se musejí doručovat účastníkům, doručují se pouze ty, proti nimž lze podat odvolání nebo dovolání, dále pak ty, kterými se účastníkům nebo i někomu jinému ukládají nějaké povinnosti. Právní moc a vykonatelnost je upravena, podobně jako u rozsudku, s některými zvláštnostmi. Za tu nejvýznamnější je považována ta, že pokud v usnesení nebyla uložena povinnost k plnění, je toto usnesení vykonatelné již doručením a nikoli tedy nabytím právní moci. V případě, že se usnesení nedoručuje, je jeho vykonatelnost vázána na jeho vyhlášení nebo vyhotovení. Pokud byla usnesením stanovena lhůta k plnění, nabývá usnesení vykonatelnosti až uplynutím této pariční lhůty, která ovšem oproti rozsudku začíná běžet opět již od doručení usnesení a nikoli od jeho právní moci, pokud to ovšem soud přímo ve výroku usnesení neuvede jinak (např. že lhůta k plnění počíná běžet až od právní moci usnesení), nebo to nestanoví přímo zákon jako např. v § 151 odst. 5 o.s.ř.¹³

Okolnost, že usnesení lze, jak shora uvedeno, použít k velmi široké škále výroků, se projevuje v tom, že náležitosti usnesení jsou předepsány méně kategoricky než u rozsudku a nad to i diferencovaně, kdy např. v některých případech není třeba usnesení doručovat, jindy není nutné ho odůvodňovat, čímž je umožněno jeho mnohostranné využití. Z těchto důvodů občanský soudní řád na rozdíl od rozsudku nestanoví taxativně případy, kdy lze rozhodnout usnesením, přičemž výčet uvedený v § 167 odst. 1 o.s.ř. má pouze příkladnou podobu. I tak ale lze v rámci případů, kdy soud rozhoduje usnesením, stanovit určité skupiny usnesení, které mají k sobě svou povahou blízko. Jednou z těchto skupin jsou usnesení, kterými soud rozhoduje ve věci samé (§ 114 odst. 2 o.s.ř.), když jde o výjimky ze zásady, že ve věci samé soud rozhoduje rozsudkem. Do této skupiny lze zařadit např. rozhodnutí o odmítnutí žaloby, o zpětvzetí žaloby, o zastavení řízení. Početnou a vnitřně diferencovanou skupinu tvoří usnesení procesní povahy, které svým významem a účelem překračují rozhodnutí o způsobu vedení řízení, kam patří např. usnesení, jímž soud zahajuje řízení bez návrhu, o přerušení řízení, o změně návrhu, o nákladech řízení, řada rozhodnutí v řízení o odvolání a dovolání, rozhodnutí o obnově řízení a většina rozhodnutí v řízení exekučním a insolvenčním. Zvláštní

---

¹³ Kindl, Milan; Šíma, Alexander; David, Ondřej. *Občanské právo procesní*. 2. vyd., Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, str. 231, ISBN 978-80-7380-098-7

skupinu pak tvoří usnesení, která se týkají vedení řízení, přičemž jde o jednoduchá rozhodnutí, kterými se stanoví postup v řízení, určují termíny jednání apod. Tato usnesení se vyznačují zvláštním, jednoduchým režimem, týkajícím se jejich vyhlášení, doručování, písemného vyhotovení i možnosti odvolání.¹⁴

Je nutno uvést, že rozdíly mezi rozsudkem a usnesením nejsou jen v jejich formě a v náležitostech, které jsou pro ně zákonem vyžadovány. Další významný rozdíl spočívá v požadavku veřejného vyhlášení. Tento požadavek je stanoven pouze pro rozsudek. Poměrně zásadní rozdíl spočívá i v přípustnosti opravných prostředků. Proti rozsudku soudu první instance je v zásadě přípustné odvolání vždy vyjma rozhodnutí, kterým se končí řízení ve věcech nízké hodnoty dle § 202 odst. 2 o.s.ř.. Oproti tomu u usnesení je nepřípustnost odvolání stanovena v řadě případů. Rozdíl je i v přípustnosti dovolání a obnově řízení, která je přípustná téměř jen u rozsudku vyjma usnesení, kterým soud schválil smír mezi účastníky.¹⁵

Stejně jako rozsudek, tak i usnesení obsahuje výrok, odůvodnění a poučení o opravném prostředku. Liší se tím, že není uvedeno slovy „Jménem republiky“ se státním znakem. V záhlaví usnesení se uvádí, který soud jej vydal, jméno a příjmení soudce (přisedlících), označení účastníků řízení a jejich zástupců a předmět sporu. Nepředepisuje se, jaký má být obsah odůvodnění s výjimkou usnesení, jímž se rozhoduje ve věci samé, kdy výrok usnesení musí být shodný s náležitostmi uvedenými v odůvodnění. V ostatních případech bude u usnesení postačovat, pokud v něm soud stručně uvede důvody, které jej k rozhodnutí vedly, tak aby toto rozhodnutí bylo přezkoumatelné. V některých případech pak nemusí být vůbec odůvodnění, jako např. u návrhu, kterému nikdo neodporoval, nebo u usnesení, kterým se upravuje vedení řízení apod. V poučení o opravném prostředku musí být uvedeno, zda je přípustný, což platí i u rozsudku, pokud je přípustný, tak musí být uvedeno v jaké lhůtě a u jakého soudu se podává. Na rozdíl od rozsudku není nutno uvádět informaci o možnosti vést exekuci. To lze doporučit pouze tam, kde se usnesením rozhoduje ve věci samé. Usnesením lze schválit smír uzavřený mezi

---

¹⁴ Winterová, Alena a kol., *Civilní právo procesní*, 6. vyd., Linde Praha, 2011, str. 262, ISBN 978-80-7201-842-0

¹⁵ Winterová, Alena a kol., *Civilní právo procesní*, 6. vyd., Linde Praha, 2011, str. 262, ISBN 978-80-7201-842-0

účastníky (§ 99 o.s.ř.) a to pokud to povaha věci dovoluje, např. v žalobě o přivolení k výpovědi z nájmu bytu apod. V případě, že smír uzavřený mezi účastníky není v rozporu s právními předpisy, soud jej schválí a takto schválený smír má účinky pravomocného rozsudku. Proti takovému usnesení není přípustné odvolání, jediný opravný prostředek spočívá v tom, že ve lhůtě tří let od právní moci usnesení lze podat žalobu na zrušení tohoto smíru, pokud lze mít za to, že smír je podle hmotného práva neplatný.¹⁶

3.2 Rozsudek

Nejdůležitější formou soudního rozhodnutí je rozsudek. Jak již uvedeno, představuje konečné rozhodnutí ve věci samé, přičemž jím má být rozhodnuto o celém předmětu řízení. Pro určení toho, co je předmětem řízení, je rozhodující, zda jde o řízení sporné, které se zahajuje jen na návrh, nebo řízení nesporné, které může být zahájeno i bez návrhu. Zatímco u řízení sporného je předmět řízení přesně vymezen dispozitivními úkony účastníků, tak u řízení nesporného je předmět řízení určen jen povrchně (např. řízení o způsobilosti k právním úkonům apod.), přičemž tato neurčitost při stanovení předmětu řízení platí i pro případy, kdy je řízení zahájeno na návrh účastníka, tedy nikoli soudním usnesením. Zatímco ve sporných řízeních zahajovaných jen na návrh se rozhoduje vždy jen rozsudkem, tak v řízeních nesporných, zahajovaných zpravidla i bez návrhu, připadá v úvahu jak rozhodnutí rozsudkem, tak i usnesením. U řízení sporných, je předmět řízení určen zejména žalobním petitem a dále některými dalšími dispozitivními úkony účastníků, konkrétně vzájemnou žalobou a změnou žaloby, případně jejím částečným zpětvzetím. V případech, kdy žaloba obsahuje alternativní petit, je třeba rozhodnout o všech uplatněných eventualitách, vyjma případů, kdy žalovaný provede v průběhu řízení jejich volbu. Pokud ale žaloba obsahuje petit eventuální, anebo je v něm obsažena alternativa facultas, soud o nich rozhodne pouze tehdy, jestliže je důvodný primární petit, i když jeho plnění není možné.¹⁷

---

¹⁶ Kindl, Milan; Šíma, Alexander; David, Ondřej. *Občanské právo procesní*. 2. vyd., Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, str. 232, ISBN 978-80-7380-098-7

¹⁷ Winterová, Alena a kol., *Civilní právo procesní*, 6. vyd., Linde Praha, 2011, str. 268, ISBN 978-80-7201-842-0

Vztah výroku rozsudku k předmětu řízení má ale i svou druhou stránku. Soud musí vyčerpat celý předmět řízení, ale zároveň nesmí přiznat více nebo něco jiného, než bylo požadováno a to dle zásady „iudex ne eat ultra petita partium“ (soud nesmí překročit návrhy stran). Z této zásady existují dvě výjimky. První se týká řízení zahájeného i bez návrhu, kdy bez ohledu na to, zda byla zahájena na základě návrhu účastníka anebo usnesením soudu, není soud vázán návrhy účastníků. To ve svých důsledcích znamená, že soud může přisoudit i více, než je požadováno (např. výše výživného), anebo něco jiného než je navrhováno (např. vydat jiné rozhodnutí o výchově nezletilého dítěte). Skutečnost, že v těchto případech není soud vázán návrhy účastníků, vyplývá z toho, že v těchto případech může soud zahájit řízení i bez návrhu. V tom je tedy obsažena možnost, aby v případech, kdy je návrh podán, soud modifikoval předmět řízení a to nejen na jeho počátku, ale i v jeho průběhu. Druhá výjimka spočívá v tom, že z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání mezi jeho účastníky. Uvedená výjimka se týká jak řízení sporného, tak i řízení nesporného. Toto se opírá o některá hmotněprávní ustanovení, která svěřují do pravomoci soudu některá konstitutivní rozhodnutí, jako např. způsob zrušení spoluvlastnictví a vypořádání mezi nimi.¹⁸

To, že soud musí rozhodnout o celém předmětu řízení, má význam zejména v těch případech, kdy je ve sporném řízení předmět tohoto řízení přesně vymezen dispozitivními úkony účastníků. Rozhodnout o celém předmětu řízení znamená, že soud se musí vypořádat s celým předmětem řízení. Předmět řízení musí být postižen buď kladným, nebo záporným rozhodnutím. Tedy, že soud musí buď zcela vyhovět žalobě, nebo ji vyhovět částečně a částečně zamítnout, nebo ji celou zamítnout. Pokud by tomu tak nebylo a soud by např. rozsudkem částečně žalobě vyhověl, aniž by rozhodl o zbytku nároku, jednalo by se o rozsudek, který nevyčerpal celý předmět řízení, neboť tím ponechal zbytek uplatněného nároku nerozhodnutým.¹⁹

Ovšem i z této zásady existují dvě výjimky, spočívající v tom, že zákon v ustanovení § 152 odst. 2 o.s.ř. připouští jednak *rozsudek částečný*, jednak *rozsudek*

¹⁸ Winterová, Alena a kol., *Civilní právo procesní*, 6. vyd., Linde Praha, 2011, str. 268-269, ISBN 978-80-7201-842-0

¹⁹ Winterová, Alena a kol., *Civilní právo procesní*, 6. vyd., Linde Praha, 2011, str. 269, ISBN 978-80-7201-842-0

mezitímní.²⁰ Tyto rozsudky soud vydat může, ale také nemusí, neboť zákon ponechává posouzení účelnosti tohoto postupu na úvaze soudu. Shledá-li soud důvody pro vydání některého z těchto rozsudků, může tak učinit i bez návrhu účastníků. K účelnosti tohoto postupu ale mají účastníci právo se vždy vyjádřit. Měli však být vydán tzv. částečný rozsudek podle uznání žalovaného, může ho soud vydat jen na návrh žalobce. V případě, že soud nevyhoví návrhu na vydání částečného nebo mezitímního rozsudku, nevydává o tom žádné rozhodnutí a s tímto návrhem se nemusí vypořádat v odůvodnění rozhodnutí ve věci samé. Pokud ale žalobce navrhl vydání tzv. částečného rozsudku podle § 153a odst. 1 o.s.ř. podle uznání žalovaného, musí soud návrh usnesením zamítnout, dospěje-li k závěru, že pro vydání tohoto rozsudku nebyly splněny požadované předpoklady.²¹ Od konečného rozsudku se oba tyto rozsudky liší tím, že nevyčerpávají celý předmět řízení. Používání těchto dvou typů rozsudků není obligatorní a závisí pouze na úvaze soudu, při které bude rozhodujícím kritériem procesní ekonomie. Jak částečný, tak i mezitímní rozsudek musí být takto označen již v záhlaví rozhodnutí a kromě toho ani výrok nesmí vzbuzovat pochybnosti o tom, že jde o některý z těchto rozsudků.²²

Částečný rozsudek obsahuje výrok pouze o části nároku, o nároku jen jednoho ze žalobců, o nároku uplatněném vůči jednomu ze žalovaných, o jedné z více věcí spojených ke společnému řízení nebo o vzájemné žalobě. Tímto rozsudkem lze rozhodnout jen tehdy, jestliže to nevyklučuje hmotněprávní povaha nároku nebo povaha společenství účastníků. Není proto možné vydat částečný rozsudek např. ohledně jednoho z nerozlučných společníků, ve věci zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví, o přivolení k výpovědi z nájmu bytu, o zrušení práva společného nájmu bytu apod. Pro částečný rozsudek je charakteristické, že jeho výrok obsahuje jak rozhodnutí o části předmětu řízení, tak i údaj o tom, že o „zbývající části nároku a o náhradě nákladů řízení bude rozhodnuto

---

²⁰ Winterová, Alena a kol., *Civilní právo procesní*, 6. vyd., Linde Praha, 2011, str. 269, ISBN 978-80-7201-842-0

²¹ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1028-1029, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

²² Winterová, Alena a kol., *Civilní právo procesní*, 6. vyd., Linde Praha, 2011, str. 269-270, ISBN 978-80-7201-842-0

v konečném rozsudku“.²³ Fraktičnost tohoto typu rozsudku spočívá zejména v případech, kdy určitá část předmětu řízení již není sporná, takže když o této části soud rozhodne částečným rozsudkem, umožní tím vykonatelnost této části uplatněného nároku. Jeho použití ale nepřipadá v úvahu tam, kde plnění, o kterém má být rozhodnuto, je nedělitelné, a je tomu tak i tehdy, kdy dělitelné je, ale právní posouzení uplatněných nároků je třeba provést komplexně, jako např. u vypořádání společného jmění manželů. Poté co částečný rozsudek nabude právní moci, soud pak pokračuje v řízení, které vede ke konečnému rozhodnutí. Kdyby soud pokračoval v řízení dříve, než částečný rozsudek bude pravomocný, nebylo by jasné, co je vlastně předmětem tohoto pokračujícího řízení.²⁴

Mezitímním rozsudkem soud rozhoduje o právním základu věci, jímž se vyjadřuje k tomu, zda žalobce má vůbec na požadované plnění nárok a v jakém rozsahu. Základem věci se rozumí posouzení všech otázek, vyplývajících z uplatněného nároku, s výjimkou okolností, které se týkají jen výše nároku (plnění). Při vydání mezitímního rozsudku je třeba vypořádat se s otázkou event. promlčení nebo s prekluzí nároku, se spoluzaviněním poškozeného na vzniku škody, s nedostatkem součinnosti poškozeného apod. Otázky týkající se základu nároku lze řešit jen v mezitímním rozsudku. Pokud se tak nestalo, např. proto, že žalovaný neuplatnil námitku promlčení, nebo proto, že ji soud chybně považoval za okolnosti týkající se výše nároku, je vyloučeno, aby k nim soud přihlédl při rozhodování o výši nároku. Pojmově může být vydán pouze kladný mezitímní rozsudek, který určuje, že nárok „je důvodný“, byť jen částečně. Dospěje-li soud k závěru, že žalobce nemá na požadované plnění právo, rozsudkem žalobu zamítne a mezitímní rozhodnutí je v takovém případě vyloučeno, neboť není splněna podmínka účelnosti, vyjádřená v 152 odst. 2 o.s.ř. větě druhé“. Mezitímní rozsudek rovněž stanoví, že o „výši nároku a o náhradě nákladů řízení bude rozhodnuto v konečném rozsudku“.²⁵ Využití mezitímního rozsudku připadá v úvahu v případech, kdy je sporné, zda uplatněný

---

²³ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str.1028-1029, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

²⁴ Winterová, Alena a kol., *Civilní právo procesní*, 6. vyd., Linde Praha, 2011, str. 270, ISBN 978-80-7201-842-0

²⁵ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1028-1029, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

nárok vůbec existuje, a kromě toho je sporná jeho výše. Typicky jde o spory o náhradu škody, kdy v rámci základu nároku je třeba řešit, zda je vůbec dána odpovědnost a pokud ano, tak v jakém rozsahu, zda ji např. snižuje spoluodpovědnost poškozeného apod. Tento postup je důležitý i z hlediska procesní ekonomie, kdy může být účelné, aby soud nejprve rozhodl o tom, zda a v jakém rozsahu je nárok odůvodněn a po právní moci tohoto rozsudku prováděl zjištění, která již budou omezena na specifikaci škody. V mezitímním rozsudku musí být vyřešen základ uplatněného nároku v jeho plné šíři. Je nemožné, aby byl mezitímní rozsudek vydán o některé z předběžných otázek, na nichž sice závisí obsah výroku, ale které soud posoudí v rámci odůvodnění rozhodnutí. Jde tedy o předpoklady pro vydání rozhodnutí určitého obsahu, nikoli o součást řešeného nároku.²⁶

Rozsudek pro uznání je podle občanského soudního řádu účinným od 1.9.2003 možné vydat nejen na základě výsledků dokazování a toho, co vyšlo za řízení jinak najevo (zjištěného skutkového stavu), ale také podle uznání žalovaného. Tímto rozsudkem je možné rozhodnout pouze ve sporném řízení. Tento rozsudek se zakládá buď na skutečném uznání žalovaného (§ 153a odst. 1 o.s.ř.), nebo na fikci, že žalovaný nárok uznal (§ 153a odst. 3 o.s.ř.). Rozsudkem pro uznání nelze rozhodnout ve věcech, ve kterých bylo rozhodnuto správním orgánem. Výjimkou jsou případy, kdy v rámci přípravného řízení bylo nařízeno a provedeno přípravné jednání ve smyslu § 114c o.s.ř., z jeho přiměřeného užití § 114c odst. 6 o.s.ř. v tomto řízení vyplývá, že nastává fikce uznání nároku, nedostaví-li se účastník, jemuž byla nebo podle návrhu podaného u správního orgánu měla být uložena povinnost, k přípravnému jednání, ačkoliv byl řádně a včas předvolán nejméně dvacet dnů předem a řádně mu byla doručena žaloba, aniž by se včas a z důležitého důvodu omluvil, ledaže by šlo o věc, v níž nelze uzavřít a schválit smír. Uzná-li v těchto věcech svou povinnost účastník, jemuž byla nebo podle návrhu podaného u správního orgánu měla být uložena povinnost, lze o nich rozhodnout podle § 245 o.s.ř. rozsudkem pro uznání podle § 153a o.s.ř.“²⁷

---

²⁶ Winterová, Alena a kol., *Civilní právo procesní*, 6. vyd., Linde Praha, 2011, str. 270, ISBN 978-80-7201-842-0

²⁷ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1040-1041, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

Uznáním nároku ve smyslu § 153a odst. 1 o.s.ř. se rozumí procesní úkon žalovaného, kterým je výslovný projev jeho vůle, adresovaný soudu, a z něhož jasně vyplývá, že žalovaný tento nárok uznává a v jakém rozsahu. Uznat ho může zcela nebo jen z části, příp. pouze v právním základu (mezitímně). O možnosti tohoto uznání musí být žalovaný soudem poučen ve smyslu § 118a odst. 4 o.s.ř., tj. není-li žalovaný zastoupen advokátem nebo notářem v rozsahu jeho oprávnění stanovených v § 3 NotŘ. Předmětem tohoto uznávacího prohlášení může být jen nárok, který byl předmětem řízení a jeho příslušenství. Nemůže jím tedy být uznání jiných nároků a podle uznání nelze rozhodnout o lhůtě k plnění, o předběžné vykonatelnosti nebo o náhradě nákladů řízení. Pokud je žalovaných více, tak je třeba k uznání nároku souhlasu všech nerozlučných společníků. V případě, že by nárok uznal pouze jeden z nich, zavazovalo by to pouze tohoto žalovaného. Žalovaný může nárok uznat jak před soudem prvního stupně, tak před soudem odvolacím, a to až do doby, než soud vyhlásí rozhodnutí o věci samé nebo jiné rozhodnutí, kterým se řízení končí. Možnost uznání nároku je vyloučena před dovolacím soudem.²⁸

V řízení před soudem prvního stupně a před odvolacím soudem nemusí být jen pro vydání rozsudku pro uznání nařízeno jednání. Došlo-li před soudem prvního stupně k uznání nároku žalovaným, nebo v případě, že by nastala před jednáním soudu prvního stupně fikce uznání nároku, není to zpravidla žádný důvod k tomu, aby ve smyslu § 115 a § 214 odst. 1 o.s.ř. muselo být nařízeno jednání. Soud prvního stupně ho však nařídí vždy, pokud provádí dokazování k objasnění, zda jsou splněny předpoklady pro vydání rozsudku pro uznání. Pokud soud rozhodl o rozsudku pro uznání bez jednání, musí být tento rozsudek vždy veřejně vyhlášen. O tomto vyhlášení soud pořizuje zvukový nebo zvukově obrazový záznam anebo protokol. Rozsudek pro uznání nelze vydat ve věcech, ve kterých nelze uzavřít a schválit smír.²⁹

Dojde-li k uznání nároku procesním úkonem žalovaného a je-li na tomto základě rozsudek pro uznání přípustný, (§153a odst. 2 o.s.ř.), je soud povinen

---

²⁸ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1041, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

²⁹ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1042, 1046, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

rozhodnout podle tohoto uznání, tedy vydat konečný nebo mezitímní rozsudek a to i bez výslovného návrhu žalobce (§ 153a odst. 1 o.s.ř.). Pokud žalovaný uzná nárok jen zčásti, soud může na návrh žalobce vydat částečný rozsudek pro uznání. V případech, kdy nastane fikce uznání podle § 114b odst. 5 nebo § 114c odst. 6 o.s.ř., je soud povinen podle tohoto uznání vydat rozsudek pro uznání i bez výslovného návrhu žalobce (§ 153a odst. 3 o.s.ř.). Možný je tu i konečný rozsudek, jestliže se fikce uznání vztahuje na nárok uplatněný v žalobě v plném rozsahu nebo jestliže na základě výslovného uznání učiněného žalovaným ohledně části nebo základu nároku a fikce uznání jeho zbytku lze rozhodnout o celém předmětu řízení. Podle uznání nebo podle fikce uznání rozhodne soud bez ohledu na to, zda jsou tvrzení žalobce podložena důkazy, zda dosavadní výsledky řízení prokazují oprávněnost nároku nebo zda se jeví požadavky žalobce jako nedůvodné. Pokud má soud pochybnosti o tom, zda uznání žalovaného neodporuje právním předpisům, vychází při vydání rozsudku z provedených důkazů, popřípadě provede také další důkazy. V případě, že soud zjistí, že uznání žalovaného odporuje kogentním právním předpisům, nelze tento rozsudek vydat. Byl-li vydán mezitímní nebo částečným rozsudek pro uznání, řízení tím nekončí. Soud pokračuje v projednávání zbytku předmětu řízení. I o tomto zbytku řízení lze uzavřít smír, případně v dalším řízení může žalovaný i tento zbytek nároku uznat. Pokud soud vydává konečný rozsudek pro uznání, musí v něm být rozhodnuto i o nákladech řízení (§ 151 odst. 1 o.s.ř.).³⁰

Proti rozsudku pro uznání vydanému soudem prvního stupně je odvolání přípustné a to jen pro vady uvedené v § 205 odst. 2 písm. a) o.s.ř. a skutečnosti nebo důkazy, jimiž má být prokázáno, že nebyly splněny předpoklady pro jeho vydání podle § 153a o.s.ř. Těmito předpoklady jsou v případě, že rozsudek pro uznání byl vydán na základě fikce uznání (§ 153a odst. 3 o.s.ř.) předpoklady za kterých dochází k fikci uznání. Jen z těchto důvodů přezkoumává odvolací soud rozsudek pro uznání a k jiným okolnostem nemůže přihlížet, i kdyby za řízení vyšly najevo. Skutečnost, zda všechny způsobilé odvolací důvody byly v odvolání proti rozsudku pro uznání odvolatelem uplatněny, odvolací soud v přezkumné činnosti neomezuje. Povahu rozsudku pro uznání má jen rozhodnutí o věci samé. Z toho vyplývá, že výrok rozsudku o náhradě nákladů řízení, o lhůtě k plnění a o dalších, tzv. vedlejších

---

³⁰ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1044-1045, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

otázkách, lze napadnout odvoláním bez jakéhokoli omezení. Odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně o věci samé může být odvolacím soudem vyřízeno rovněž tak, že vydá rozsudek pro uznání, jestliže žalovaný uznal nárok v průběhu odvolacího řízení. V rozsahu, v jakém bylo podle uznání rozhodnuto, odvolací soud současně změní rozsudek soudu prvního stupně. Uznal-li žalovaný jen část nebo základ nároku, pokračuje odvolací soud v řízení a o zbytku předmětu odvolání rozhodne některým ze způsobů vyplývajících z § 207 odst. 2 nebo § 219 až 222a o.s.ř.. V případě, že soud rozhodl v prvním stupni rozsudkem pro uznání, není to překážkou, aby účastníci své právní vztahy před odvolacím soudem vyřešili smírně. Pokud tedy odvolací soud smírně schválí, musí zároveň změnit rozsudek soudu prvního stupně (§ 220 odst. 2 o.s.ř.)³¹

Dalším typem rozsudku je *rozsudek pro zmeškání*, který je rovněž podle občanského soudního řádu účinným od 1.9.2003 možné vydat nejen na základě výsledků dokazování a toho, co vyšlo v řízení najevo (zjištěného skutkového stavu), ale také pro zmeškání žalovaného, v němž představují základ pro rozhodnutí soudu pouze tvrzení žalobce obsažená v žalobě, pokládaná za „nesporná“. Lze ho vydat pouze při prvním jednání ve věci. Za první jednání ve věci nelze považovat přípravné jednání nařízené a provedené soudem podle § 114c o.s.ř. ani jednání, které bylo sice ve věci nařízeno, ale poté bylo odvoláno, o čemž byli účastníci řádně a včas vyrozuměni. Rozsudek pro zmeškání lze vydat, i když se žalovaný dostavil k přípravnému jednání, jestliže bezdůvodně zmeškal první jednání, které se ve věci konalo. Dále je možné rozsudek pro zmeškání vydat i v případě, kdy žalovaný se sice před jednáním ve věci vyjádřil, navrhl zamítnutí žaloby, předložil listinné důkazy, ale k prvnímu jednání se bez důvodné a včasné omluvy nedostavil. Oproti tomu nelze tento rozsudek vydat, pokud se žalovaný dostaví k prvnímu jednání a k dalším jednáním se již bez omluvy nedostavuje. Stejně tak nelze tento rozsudek vydat, pokud se k prvnímu jednání za žalovaného dostaví jeho zmocněnec, který se může prokázat plnou mocí k zastupování od žalovaného. Když nemá žalovaný procesní způsobilost nebo mu byl ustanoven opatrovník podle § 29 o.s.ř., dojde ke zmeškání, pokud se k jednání nedostaví bez důvodné a včasné omluvy jeho zákonný zástupce

---

³¹ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1045-1046, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

nebo opatrovník. Je-li v jedné věci více žalovaných, dojde ke zmeškání pouze tehdy, nedostaví-li se bez důvodně a včasné omluvy všichni nerozluční společníci (§ 91 odst. 2 o.s.ř.). V případě, že je ke společnému řízení spojeno více věcí, které by jinak mohly být projednány samostatně, lze kontumační rozsudek vydat ohledně té z věcí, ve které žalovaný zmeškal, i když se další žalovaní - samostatní společníci - k jednání dostavili.³²

Tento rozsudek neznamená „sankci“ za to, že se žalovaný bezdůvodně a neomluveně nedostavil k prvnímu jednání. Právní posouzení tvrzení obsažených v žalobě je i při tomto rozhodování zachováno, soud může přiznat žalobci požadované plnění rozsudkem pro zmeškání jen tehdy, lze-li z právního posouzení „nesporných“ tvrzení obsažených v žalobě dovodit uplatněný nárok. Rozsudek pro zmeškání lze vydat jen ve sporném řízení.³³

K tomu, aby mohlo být rozhodnuto rozsudkem pro zmeškání, soud věc posuzuje podle stavu, jaký tu je v době prvního jednání o věci, které se konalo a kdy musely být splněny následující předpoklady:

- a) rozsudek pro zmeškání je přípustný,
- b) nejsou splněny podmínky pro vydání rozsudku pro uznání,
- c) žalovanému byla žaloba doručena do vlastních rukou (§ 79 odst.3 a § 49 o.s.ř.)
- d) žalovanému bylo předvolání k jednání doručeno do vlastních rukou nejméně 10 kalendářních dnů před dnem jednání,
- e) žalovaný byl v tomto předvolání, nebo jinak, řádně poučen, že bude rozhodnuto v jeho neprospěch rozsudkem pro zmeškání, pokud jednání, k němuž byl řádně předvolán, bez řádné omluvy zmešká a včas se neomluví, nebo jeho omluva, která došla soudu před zahájením jednání, je nedůvodná,
- f) žalobce se k prvnímu jednání ve věci dostavil a navrhl vynesení rozsudku pro zmeškání,

³² Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1050-1051, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

³³ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1050, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

g) na základě tvrzení obsažených v žalobě o skutkových okolnostech sporu je možné rozhodnout v neprospěch žalovaného, neboť právní posouzení těchto tvrzených skutkových okolností odůvodňuje závěr, že žaloba je opodstatněná. V případě, že uvedené předpoklady nejsou splněny, nemůže být rozsudek pro zmeškání vydán. K okolnostem nastalým později nebo o kterých se soud dozvěděl později, nelze přihlídnout. Rovněž odvolací soud při rozhodování o odvolání proti rozsudku pro zmeškání nemůže přihlížet k okolnostem, které nebyly známy v době, kdy soud prvního stupně rozsudkem pro zmeškání rozhodl.³⁴

Rozsudek pro zmeškání rovněž nemůže být vydán tehdy, pokud by se k prvnímu jednání nedostavil žalobce, resp. jeho právní zástupce, zmocněnec nebo opatrovník, a nenavrhne vydání rozsudku pro zmeškání. Návrh na vydání tohoto rozsudku je třeba učinit při jednání nebo před zahájením jednání ústně do protokolu a nelze jej nahradit předem učiněným písemným nebo elektronickým podáním. Návrh, který by snad byl žalobcem v tomto směru učiněn již v žalobě, je nezbytné zopakovat při jednání ústně do protokolu.³⁵

Předpokladem pro vydání rozsudku pro zmeškání je dále to, že z tvrzení žalobce obsažených v žalobě o skutkových okolnostech věci vyplývá odůvodněnost uplatněného nároku po hmotněprávní stránce. Zmeškání totiž nemá za následek, že žalovaný spor bez dalšího prohrává. Zákon zde vytváří fikci, podle které se v důsledku zmeškání žalovaného považují tvrzení obsažená v žalobě o skutkových okolnostech týkajících se sporu za „nesporná“, soud je pak povinen tímto způsobem „zjištěný“ skutkový stav právně posoudit a rozsudek pro zmeškání může vydat jen tehdy, pokud je nárok žalobce z hlediska tímto způsobem „zjištěného“ skutkového stavu po právu. Pokud žaloba neobsahuje skutková tvrzení o všech okolnostech, které jsou pro právní posouzení věci podle hmotného práva významné, může žalobce žalobu o potřebné údaje doplnit. Toto musí učinit tak, aby ještě před prvním jednáním ve věci mohlo být doplnění žaloby řádně a včas doručeno žalovanému.

---

³⁴ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1050-1051, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

³⁵ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1052, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

K případnému ústnímu doplnění skutkových tvrzení při prvním jednání ve věci, jehož se žalovaný neúčastní a nemůže se s ním tedy seznámit, nelze při vydání rozsudku pro zmeškání přihlížet. Neumožňují-li tvrzení žalobce obsažená v žalobě o skutkových okolnostech týkajících se sporu vydat kontumační rozsudek o celém předmětu řízení, není tím vyloučena možnost vydat částečný rozsudek nebo mezitímní rozsudek pro zmeškání, tedy rozhodnout pro zmeškání žalovaného o části předmětu řízení nebo jen o základu nároku, poskytují-li skutková tvrzení obsažená v žalobě pro to oporu. Z výše uvedeného i vyplývá, že nelze rozhodnout kontumačním rozsudkem, pokud je žaloba neprojednatelná pro vady, které brání dalšímu pokračování v řízení a pro které má být odmítnuta (§ 43 odst. 2 o.s.ř.), nebo pokud je dán důvod pro zastavení řízení, zejména pro nedostatek podmínek řízení (§ 104 o.s.ř.), anebo je-li žaloba zjevně nedůvodná. Ve všech těchto případech žaloba nemůže z pohledu v ní obsažených tvrzení představovat odpovídající základ pro právní závěr, že je žalobcův nárok po právu.³⁶

Rozsudek pro zmeškání není přípustný ve věcech, ve kterých nelze uzavřít a schválit smír, dále pokud by takovým rozsudkem došlo k vzniku, změně nebo zániku právního vztahu mezi účastníky, když konstitutivní povaha rozhodnutí vylučuje vydání tohoto rozsudku ve věcech, kdy se jedná o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví, o přivolení k výpovědi z nájmu bytu, o určení, že žalovanému nepřísluší z důvodů změny poměrů bytová náhrada dříve přiznaná rozhodnutím soudu, o zrušení obchodní společnosti nebo družstva a o jejich likvidaci apod. Stejně tak nelze rozsudek pro zmeškání vydat tehdy, jsou-li podle § 153a o.s.ř. splněny podmínky pro rozsudek pro uznání, např. žalovaný, který se k prvním jednáním, jež se ve věci konalo, bez důvodné a včasné omluvy nedostavil, ještě před prvním jednáním však zaslal soudu podání, kterým nárok uplatněný v žalobě uznal, nebo nastala-li fikce uznání nároku podle § 114b odst. 5 nebo § 114c odst. 6 o.s.ř.. Současné uplatnění rozsudku pro zmeškání a rozsudku pro uznání je možné, a to například v případech, kdy žalovaný uznal před prvním jednáním jen část nebo

---

³⁶ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1052-1053, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

základ nároku a k prvnímu jednání, které se ve věci konalo, se bez důvodné a včasné omluvy nedostavil.³⁷

Je na úvaze soudu, zda rozsudek pro zmeškání vydá či nikoliv. Zákon zde ponechává na úvaze soudu, zda i tam, kde jsou splněny všechny zákonem stanovené předpoklady, je vhodné o věci rozhodnout kontumačním rozsudkem. Pokud soud návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání nevyhoví, nevydává o tom žádné rozhodnutí a stejně tak se s tím nemusí vypořádávat v odůvodnění v rozhodnutí, kterým se řízení končí. Rozsudkem pro zmeškání soud rozhoduje jen o věci samé, tedy o nároku, který byl předmětem řízení a o jeho příslušenství s výjimkou nákladů řízení. Výroky o náhradě nákladů řízení, o lhůtě k plnění a o dalších tzv. vedlejších otázkách, i když jsou uvedeny v rozsudku, kterým bylo pro zmeškání rozhodnuto ve věci samé, tuto povahu nemají.³⁸

Proti rozsudku pro zmeškání o věci samé je odvolání přípustné. Odvolacím důvodem proti tomuto rozsudku jsou jen vady uvedené v § 205 odst. 2 písm. a) o.s.ř. a skutečnosti nebo důkazy, jimiž má být prokázáno, že nebyly splněny předpoklady pro jeho vydání podle § 153b o.s.ř. Odvolací soud může přezkoumat rozsudek jen z těchto důvodů a k jiným okolnostem nemůže přihlídnout, i kdyby v průběhu řízení vyšly najevo. Skutečnost, zda všechny způsobilé odvolací důvody byly v odvolání proti rozsudku pro zmeškání také odvolatelem uplatněny, odvolací soud v přezkumné činnosti neomezuje. Vedlejší výroky rozsudku pro zmeškání pak lze napadnout bez uvedeného omezení. Pokud žalovaný zmeškal první jednání z omluvitelných důvodů, může navrhnout, aby soud prvního stupně rozsudek pro zmeškání zrušil. Návrh musí být podán nejpozději v den, kdy tento rozsudek nabyl právní moci. O návrhu na zrušení rozsudku pro zmeškání soud rozhoduje ve stejném obsazení, v jakém je předepsáno pro jeho rozhodování ve věci samé. V případě, že žalovaný prokáže, že jednání zmeškal z omluvitelných důvodů, soud prvního stupně rozsudek pro zmeškání usnesením zruší a po právní moci tohoto usnesení nařídí ve věci jednání.

---

³⁷ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1053, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

³⁸ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1053, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

Pokud však je návrh nedůvodný, soud prvního stupně jej usnesením zamítne. Proti oběma těmto usnesením je odvolání přípustné. Proti usnesení odvolacího soudu, kterým bylo rozhodnuto o odvolání proti těmto usnesením soudu prvního stupně, není dovolání přípustné. Návrh na zrušení rozsudku pro zmeškání nemůže podat ten žalovaný, který svou neúčast při prvním jednání včas omluvil, avšak jeho omluvu soud neuznal za důvodnou. V takovém případě se může žalovaný bránit jen odvoláním proti rozsudku pro zmeškání s námitkou, že jeho omluva byla důvodná a že soud tedy vydal rozsudek pro zmeškání v rozporu s ustanovením § 153b odst. 1 o.s.ř.. V případě, že důvod, proč se žalovaný nedostavil k prvnímu jednání, vznikl před vyhlášením rozsudku pro zmeškání, avšak žalovaný neměl možnost např. s ohledem na povahu tohoto důvodu, se včas omluvit, lze rozsudek pro zmeškání zrušit, pokud žalovaný prokáže, že jde o důvod omluvitelný. Rozsudek pro zmeškání nelze vydat opakovaně, tedy ne v případech, kdy byl rozsudek pro zmeškání zrušen a ve věci je nařízeno jednání, ke kterému se žalovaný opět bez vážného důvodu a včasné omluvy nedostavil. Pokud žalovaný podá proti rozsudku pro zmeškání odvolání a zároveň podá návrh na zrušení rozsudku pro zmeškání, tak soud bude postupovat podle § 153b odst. 5 o.s.ř. a to tak, že bude-li soudem prvního stupně nebo odvolacím soudem návrhu na zrušení rozsudku pro zmeškání pravomocně vyhověno, k podanému odvolání se nadále nebude přihlížet, tj. postupuje se jako by nebylo vůbec podáno.³⁹

3.3 Rozhodnutí ve zkrácených řízeních

V této části se nebudu zmiňovat o elektronickém platebním rozkazu, neboť o něm bude pojednáno v další části této diplomové práce. Do této skupiny patří platební rozkaz, již uváděný elektronický platební rozkaz, evropský platební rozkaz a dále i směnečný a šekový platební rozkaz. Všechny tyto rozhodnutí mají společné to, že mohou být vydána jen za splnění určitých podmínek. Postrádají tedy ráz obecnosti. Dále mají společné to, že v případě splnění podmínek pro jejich vydání již nemusí probíhat řízení podle obecně platných pravidel. Tyto rozhodnutí mají povahu meritorních rozhodnutí a mohou být napadena jen, pokud nebyly splněny procesní

---

³⁹ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1053-1054, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

předpoklady pro jejich vydání. Zákonnými předpoklady zkráceného řízení je, že žalobou je uplatněn peněžitý nárok (v libovolné výši). Podání žaloby je nutnost, ale není nutný požadavek žalobce, aby bylo rozhodnuto ve zkráceném řízení. To záleží na úvaze soudu. Je nutné, aby uplatněný nárok vyplýval ze skutečností uplatněných žalobcem a aby soud uvážil, zda může rozhodnout ve zkráceném řízení. Pokud tak neučiní, nařídí ve věci ústní jednání a dále postupuje jako v každém sporném řízení. Rovněž rozhodnutí vydaná ve zkráceném řízení obsahují skutková zjištění a právní posouzení, ale jejich rozsah a ráz je jiný. Skutková zjištění se omezují na to, zda jsou splněny všechny předpoklady pro to, aby bylo možno rozhodnout ve zkráceném řízení. Právní posouzení pak spočívá v závěru, zda tvrzení uváděná žalobcem zakládají žalovatelný nárok. V širším měřítku se skutková zjištění ani právní posouzení nevyžadují. Pokud je ale zákonem požadované skutkové zjištění neúplné anebo právní posouzení nesprávné, lze tato rozhodnutí úspěšně napadat. I přes svá specifika jsou to rozhodnutí ve věci samé, kterými může řízení skončit. V případě nabytí právní moci, mají tytéž účinky jako pravomocný rozsudek.⁴⁰

Historie *platebního rozkazu* sahá do roku 1873, kdy byl zaveden jako tzv. rozkaz k placení. Jeho zákonná úprava byla velmi podobná úpravě dnešní.⁴¹ Jak již bylo řečeno, je to rozhodnutí ve věci samé vydané ve zkráceném řízení, jehož skutkovým základem jsou pouze skutečnosti tvrzené žalobcem. Oproti tradiční úpravě není rozhodnutí o žalobě platebním rozkazem příliš formálním řízením a to zejména proto, že chybí obvykle vyžadovaná podmínka a to návrh žalobce na jeho vydání. I kdyby žaloba návrh na vydání platebního rozkazu obsahovala, soud není povinen tento vydat, je pouze na jeho úvaze, zda při splnění požadovaných předpokladů platební rozkaz vydá či nikoli. Pokud platební rozkaz nevydá, může k projednání žaloby využít některý z institutů přípravy jednání (§ 114a, §114b, § 114c o.s.ř.) a nařídít jednání.⁴²

---

⁴⁰ Winterová, Alena a kol., *Civilní právo procesní*, 6. vyd., Linde Praha, 2011, str. 270-271, 353-354, ISBN 978-80-7201-842-0

⁴¹ Dostupné na: http://cs.wikipedia.org/wiki/Platebn%C3%AD_rozkaz

⁴² Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1147, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

V platebním rozkaze se žalovanému ukládá povinnost, aby uhradil uplatněnou peněžitou pohledávku a náklady řízení do 15 dnů od doručení, nebo v této lhůtě podal odpor. V případě podání odporu se platební rozkaz zruší. K tomu postačí, pokud podá odpor jen jeden ze žalovaných, pokud je jich více. Odpor by měl být odůvodněn, ovšem pokud toto chybí, neznamená to, že bude odmítnut. Z tohoto důvodu tedy i neodůvodněný odpor způsobí, že dojde ke zrušení platebního rozkazu. Do nákladů řízení se podává odvolání, které nezpůsobuje zrušení platebního rozkazu. V případě zrušení platebního rozkazu, soud nařídí jednání a věc zakončí v řádném řízení rozsudkem. V případě, že odpor podán nebyl, tak platební rozkaz nabývá právní moci a má účinky pravomocného a vykonatelného rozsudku. Stává se tedy exekučním titulem.⁴³

Pokud soud rozhoduje o platebním rozkazu, činí tak bez jednání a slyšení žalovaného. Nedochozí v něm k provádění dokazování a za skutkový základ věci pro rozhodnutí slouží vylíčení rozhodných skutečností žalobcem v žalobě. Je zde kladen důraz na rychlost a hospodárnost řízení a ve vztahu k žalovanému zásada „bdělým náležejí práva“. Z povahy věci vyplývá, že platební rozkaz lze vydat jen ve sporném řízení. Žalobu není třeba doručovat před vydáním platebního rozkazu žalovanému a to z toho důvodu, že zákon umožňuje vydat platební rozkaz bez slyšení žalovaného, postačuje, pokud žaloba bude žalovanému doručena spolu s platebním rozkazem.⁴⁴

Aby mohl být platební rozkaz vydán, musí být splněny určité podmínky a to:

- musí jít o sporné řízení
- žalobce po žalovaném požaduje peněžité plnění
- je znám pobyt žalovaného, což vyplývá ze žaloby a nevzbuzuje to pochybnost, že žalovaný je neznámého pobytu
- žalovanému se nedoručuje do ciziny (což neplatí v případě žalobce)
- žalobcovo právo vyplývá ze skutečností uvedených v žalobě, a tomuto nároku lze zcela vyhovět

---

⁴³ Winterová, Alena a kol., *Civilní právo procesní*, 6. vyd., Linde Praha, 2011, str. 354-355, ISBN 978-80-7201-842-0

⁴⁴ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1147-1148, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

- jsou splněny podmínky řízení.⁴⁵

Soud nemůže vydat platební rozkaz, například pokud nejsou splněny podmínky pro jeho vydání (viz shora), dále v případech, kdy zjistí některý z neodstranitelných nedostatků podmínek řízení (např. překážka věci zahájené atd.), věcná, funkční nebo místní příslušnost soudu není dána, pokud jde o žalobu zjevně bezdůvodnou, tam kde skutkový základ věci tvrzený žalobcem přímo odůvodňuje zamítnutí žaloby, nebo pokud je žalobcem uplatněno více nároků a skutková tvrzení v žalobě neumožňují učinit závěr, že z nich vyplývají všechny tyto nároky (platebním rozkazem nelze rozhodnout jen o některých nárocích).⁴⁶

Pokud jde o obsazení soudu při vydávání platebního rozkazu, tak z vyhlášky Ministerstva spravedlnosti ČR č. 37/1992 dle § 6 odst. 2 vyplývá, že justiční čekatel a soudní tajemník může být pověřen předsedou soudu k vydání platebního rozkazu, jehož vydání jinak přísluší podle zákonů o soudním řízení předsedovi senátu (samosoudci).⁴⁷ Dále platební rozkaz může vydat asistent soudce a vyšší soudní úředník, a to i v případě, že vydání platebního rozkazu nebylo žalobcem navrženo. To platí i v případě pokud platební rozkaz má obsahovat usnesení o výzvě dle § 114b o.s.ř. Pokud jde o věc ve které rozhoduje senát, může být platební rozkaz vydán jen senátem.⁴⁸

Platební rozkaz je třeba doručit žalovanému do vlastních rukou, což vyplývá z jeho povahy, tedy, že se jedná o řízení zkrácené, bez slyšení žalovaného a vydaného jen na základě skutečností tvrzených žalobcem. Jakýkoliv náhradní způsob doručení je vyloučen. Pokud se žalovanému nedaří doručit platební rozkaz do

---

⁴⁵ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1148, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

⁴⁶ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1151-1152, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

⁴⁷ Vyhláška Ministerstva spravedlnosti ČR, č. 37/1992 o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy

⁴⁸ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1154, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

vlastních rukou, je usnesením zrušen.⁴⁹ Dále soud postupuje stejně jako v případě podání odporu.

Evropský platební rozkaz je téměř celoevropsky sjednocené soudní rozhodnutí ve zkráceném řízení, zavedené nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006. Lze ho vydat pouze v přeshraničních případech, které se týkají občanských a obchodních věcí, mimo majetkových práv vyplývajících z manželských vztahů, závěti a dědictví, insolvenčních řízení, sociálního zabezpečení a nároků z mimosmluvních závazků, pokud nejsou předmětem dohody mezi stranami nebo nedošlo k uznání dluhu, nebo se nevztahují na peněžité pohledávky ze spoluvlastnictví. Nevztahuje se na daňové věci, celní či správní věci ani na odpovědnost státu za jednání a opominutí při výkonu státní moci. Mimo Dánska se aplikuje ve všech členských státech Evropské unie.⁵⁰

Návrh na vydání evropského platebního rozkazu se vydává na standardizovaném formuláři. Soud posuzuje, zda má všechny náležitosti a zda se jeví opodstatněným. Pokud tomu tak není, soud návrh odmítne, jinak evropský platební rozkaz vydá. V evropském platebním rozkazu bude žalovaný poučen o možnosti buď žalobci částku uvedenou v rozkazu zaplatit, nebo rozkaz ve lhůtě 30 dnů od doručení napadnout podáním tzv. odporu. Evropský platební rozkaz je nutno doručit žalovanému do vlastních rukou. Je-li podán včasný odpor, soud pokračuje v řízení před příslušnými soudy členského státu původu podle pravidel běžného občanského soudního řízení, pokud žalobce nepožádá, aby v takovém případě řízení skončilo. Pokud k podání odporu nedojde, soud prohlásí evropský platební rozkaz za vykonatelný.⁵¹

Poté lze evropský platební rozkaz přezkoumat pouze ve výjimečných případech a to pokud nebyl rozkaz řádně doručen nebo žalovaný nemohl popřít nárok z důvodu vyšší moci nebo mimořádných okolností, které nezavinil. Žádost o přezkum evropského platebního rozkazu se podává u příslušného soudu v členském

⁴⁹ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1156-1157, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

⁵⁰ článek 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006

⁵¹ články 7, 8, 11, 12, 13, 17, 18 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006

státě původu. Soud může žádost žalovaného odmítnout s tím, že není splněn žádný z důvodů pro přezkum a tím zůstává evropský platební rozkaz v platnosti, nebo rozhodne, že je přezkum oprávněný a tím je evropský platební rozkaz od počátku neplatný.⁵²

Tento přezkum je upraven v Občanském soudním řádu, když ustanovení § 174b o.s.ř. bylo do něho vloženo zák. č. 7/2009 Sb. Jde o promítnutí úpravy obsažené v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12.12.2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu do českého procesního práva.

Nařízení o evropském platebním rozkazu samo předpokládá, že některé otázky související s jeho aplikací budou řešeny národním právem, když podle jeho čl. 26 veškeré procesní otázky, které nejsou v nařízení konkrétně upraveny, se řídí právem vnitrostátním. Činí tak výslovně např. ve vztahu k doručování evropského platebního rozkazu, příslušnosti soudu k jeho přezkumu nebo postupu při převodu nároku do běžného občanskoprávního řízení po podání odporu. Národním právem se ale budou řídit i další otázky, které nařízení výslovně neupravuje, a to např. otázky věcné i místní příslušnosti.

Směnečný nebo *šekový platební rozkaz* vydává soud na návrh žalobce v těch případech, kdy žalobce předloží v prvopisu směnku nebo šek, o jejichž pravosti nejsou pochybnosti a další listiny nutné k uplatnění práva. Oproti platebnímu rozkazu soud takto rozhodne pouze na návrh žalobce. Jinak má směnečný a šekový platební rozkaz obdobný obsah jako platební rozkaz, tedy uložení povinnosti plnit pohledávku ze směnky nebo šeku a zaplatit náklady řízení. Podle § 9 odst. 3 písm. p) o.s.ř. je věcně příslušným krajský soud, místní příslušnost podle platebního místa je dána na výběr (§ 87 o.s.ř.). Věcná příslušnost krajského soudu je odůvodněna tím, že u směnek a šeků jde o obchodněprávní věci bez ohledu na povahu subjektů. Směnečný nebo šekový platební rozkaz je na rozdíl od platebního rozkazu podle oprávněn vydat jen soudce. Vzhledem k právní povaze směnek a šeků, o něž se návrh opírá (zák. č. 191/1950 Sb. zákon směnečný a šekový, ve znění zák. č. 29/2000

---

⁵² článek 20 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006

Sb.) je zákon v tomto řízení vůči žalovanému přísnější. Tato přísnost je dána tím, že žalovaný musí podat své námitky do tří dnů a dále v tom, že musí tyto námitky odůvodnit a konkretizovat (koncentrace námitek), protože na pozdější námitky již nebude brán soudem zřetel. V tomto řízení se vydaný platební rozkaz přezkoumává, přičemž se zohledňují pouze výhrady v námitkách uvedené. Oproti odporu proti platebnímu rozkazu je účel námitek jiný, jejich podání nezpůsobuje zrušení směnečného nebo šekového platebního rozkazu. Ve lhůtě podané námitky se projednají v nařízeném jednání, po kterém soud rozsudkem vysloví, zda se směnečný nebo šekový platební rozkaz ponechává v platnosti, nebo zda jej zrušuje a v jakém rozsahu. Proti takovému rozsudku je přípustné odvolání.⁵³

---

⁵³ Winterová, Alena a kol., *Civilní právo procesní*, 6. vyd., Linde Praha, 2011, str. 355-356, ISBN 978-80-7201-842-0

4. Elektronický platební rozkaz.

4.1 Zavedení institutu do českého právního řádu

Institut elektronického platebního rozkazu byl do civilního řízení soudního zaveden s účinností od 1.7.2008 novelou občanského soudního řádu zákonem č. 123/2008 Sb.

4.2 Důvodová zpráva k novele občanského soudního řádu provedená zák. č. 123/2008 Sb.

Důvodová zpráva k návrhu novely občanského soudního řádu, provedené zák. č. 123/2008 Sb., konstatuje, že rozkazní řízení je podle platného právního řádu České republiky řízením zkráceným, přesto je ale stále ovládáno některými principy, které ve svém důsledku způsobují, že je toto řízení protahováno a zatěžuje nadbytečně soud a účastníky řízení. Vzhledem k vývoji právního prostředí EU, lze očekávat sílící tlak na zjednodušení některých typů řízení a jejich automatizaci, která již v řadě evropských zemí (např. v Rakousku a Německu) funguje a kde se tento systém osvědčil a stal se běžnou součástí tamější justice, přičemž zároveň přinesl zrychlení soudního řízení v případě nesporných pohledávek. Tento českou justicí přebíraný funkční institut - elektronický platební rozkaz, by tak měl fungovat na stejných principech jako v uvedených zemích.

Zavedení institutu elektronického platebního rozkazu je tedy „důsledkem snah o zjednodušení některých typů řízení a jejich automatizaci, která se projevuje v celém evropském právním prostoru a to zejména ve vztahu k tzv. nesporným pohledávkám, o jejichž existenci a výši nepochybuje žádná ze stran a přesto jsou žalovány, a to z důvodu zajištění exekučního titulu“. Proklamovaným cílem bylo zrychlení soudního řízení a ulehčení práce soudu. Předpokladem řádného fungování tohoto procesního institutu pak je plné dokončení elektronizace justice tak, aby neznamenal toliko umožnění žalobci podání návrhu dálkovým přístupem na elektronickém formuláři, ale aby i navazující úkony soudu byly činěny v elektronické formě, včetně elektronického soudního spisu, vydání elektronického

vyhotovení tohoto rozhodnutí a jeho doručování účastníkům (včetně žaloby žalovanému v podobě datové zprávy, případně po provedené konverzi z listinné podoby) prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky. Při dosažení tohoto cílového stavu se předpokládalo, že by tento institut měl vést k větší rychlosti (pravomocné rozhodnutí soudů do jednoho měsíce) a hospodárnosti soudního řízení v daných věcech, určitému odbřemenění soudů (administrativní úkony soudu vykonává operační systém), umožnění dálkového přístupu (prostřednictvím internetu s využitím elektronického podpisu), zrychlení komunikace soud - účastníci a účinkům ex ante (pozitivní dopad na platební morálku ve společnosti).

Mimo snahy o sladění právního prostředí s legislativou EU, byl důvodem pro předložení návrhu novely významný nárůst množství tzv. nesporných pohledávek, jejichž znakem je především to, že o jejich existenci ani výši nepochybuje žádná ze stran a přesto jsou z důvodu zajištění exekučního titulu a následné exekuce žalovány. Tyto pohledávky byly nejčastěji žalovány právě prostřednictvím návrhu na vydání platebního rozkazu. V roce 2006 na okresních soudech bylo vydáno téměř 300 000 platebních rozkazů, odpor byl podán jen v necelých 37 000 případech. Z uvedeného vyplývá, že více než 88 % tvořily tzv. nesporné pohledávky. Mezi typické příklady nesporných pohledávek patřily platby za energie či spotřebitelské úvěry. Počet spotřebitelských úvěrů v posledních pěti letech před podáním tohoto návrhu na novelu o.s.ř. vzrostl podle statistiky trojnásobně. Spolu s dalším zadlužováním společnosti bylo očekáváno zvýšení počtu podaných žalob a návrhů na vydání platebního rozkazu a s tím související prodlužování doby, v níž soud rozhodne. Proto bylo třeba nalézt nový moderní způsob, který by zabezpečil zrychlení soudního řízení a zároveň ulehčil práci soudu. Elektronický platební rozkaz je koncipován se zavedením elektronického formuláře na elektronické adrese věcně a místně příslušného soudu, jehož vyplněním a odesláním žalobce podá návrh na vydání platebního rozkazu. Formulář pro vydání elektronického platebního rozkazu bude nastaven tak, že bez řádného vyplnění nepůjde vůbec odeslat, čímž se zamezuje odeslání neúplných formulářů. Vzor a pokyny k vyplnění bude možné stáhnout i na stránkách Ministerstva spravedlnosti. Proces bude zabezpečen tak, aby se zamezilo úniku informací a nedošlo ke zneužití.

Podle předpokladů měl pro žalobce přinést institut elektronického platebního rozkazu řadu výhod, mezi nejdůležitější patří: podání na základě vyplnění elektronického formuláře, zrychlení komunikace se soudem, rychlé rozhodnutí soudu a získání exekučního titulu, nižší náklady, možnost sledovat elektronicky průběh řízení.

Elektronický platební rozkaz půjde vydat ve všech pracovněprávních sporech na rozdíl od tehdy platné právní úpravy, která umožňovala vydat platební rozkaz jen v případě uplatnění nároku zaměstnance na pracovní odměnu vůči zaměstnavateli. Elektronický platební rozkaz bude žalovanému doručován do vlastních rukou, náhradní doručení je vyloučeno. Žalovaný má možnost obrany, ve lhůtě patnácti dnů ode dne doručení elektronického platebního rozkazu, může podat odpor. V takovém případě soud elektronický platební rozkaz zruší a nařídí jednání, tedy stejně jako v případě, kdy se nepodaří elektronický platební rozkaz doručit. V opačném případě, nebude-li odpor podán, má elektronický platební rozkaz účinky pravomocného rozsudku.

Dalším a neméně důležitým důvodem předložení návrhu zákona, kterým se zavádí institut elektronického platebního rozkazu, je podle důvodové zprávy elektronizace justice, když institut elektronického platebního rozkazu je chápán jako první část elektronizace justice. S přípravou elektronizace justice vyslovila vláda ČR souhlas usneseními č. 1652/2005 a 1390/2006. Smyslem elektronizace justice je zejména: zvýšení průchodnosti české justice, snížení doby vyřizování soudních případů, zefektivnění spolupráce v rámci resortu i mimo něj (např. s Policií ČR), zlepšení komunikace veřejnosti s justicí, zavedení elektronického soudního spisu, který bude postupně zaváděn od roku 2008. Dovězení elektronizace justice se v důvodové zprávě předpokládá v roce 2009.⁵⁴

---

⁵⁴ Čerpáno z důvodové zprávy k zákonu č. 123/2008 Sb., změna občanského soudního řádu

4.3 Odlišnosti elektronického platebního rozkazu

Ustanovení § 174a odst. 1 o.s.ř. uvádí výslovně dva zvláštní předpoklady, za nichž může soud rozhodnout elektronickým platebním rozkazem. Jsou jimi jednak návrh žalobce podaný prostřednictvím elektronického formuláře, podepsaného zaručeným elektronickým podpisem a jednak uplatnění peněžitého plnění nepřevyšujícího 1 000 000,-Kč.

Oproti platebnímu rozkazu se elektronický platební rozkaz liší ve způsobu podání návrhu na jeho vydání (žaloby) žalobcem, když žalobce výslovně navrhuje vydání elektronického platebního rozkazu a limitem pro žalobcem požadovaného peněžitého plnění. Vzhledem k tomu, že rozhodování o vydání elektronického platebního rozkazu se obdobně jako u platebního rozkazu řídí ust. § 172 až 174 o.s.ř., vzniká nutně otázka, zda nejde o projev nerovného postavení účastníků v přístupu k soudu,⁵⁵ a zda toto řízení není v rozporu s principem kontradiktornosti řízení, když popírá smysl souzení, tedy slyšet i druhou stranu sporu, neboť je vydáván pouze na základě tvrzení žalobce. Nejde tedy o klasické „souzení“, k tomu dochází až po zrušení elektronického platebního rozkazu a převedení věci do agendy „C“.

Návrh na vydání elektronického platebního rozkazu podle § 174a OSŘ může podat jen osoba, která jej může „podepsat“ zaručeným elektronickým podpisem. Elektronický podpis představují podle zákona č. 227/2000 Sb. o elektronickém podpisu údaje v elektronické podobě, které jsou připojené k datové zprávě nebo jsou s ní logicky spojené, a které slouží jako metoda k jednoznačnému ověření identity podepsané osoby ve vztahu k datové zprávě.⁵⁶ V tomto pojetí se může elektronickým podpisem rozumět i podpis v textu e-mailové zprávy. Zákon o elektronickém podpisu upravuje především náležitosti zaručeného elektronického podpisu a elektronickým podpisem ve smyslu předchozí definice se nezabývá. Z tohoto důvodu se v praxi pod pojmem elektronický podpis většinou rozumí zaručený elektronický podpis. Jsou to tedy digitální data, která podepisující osoba vytváří pomocí svého

⁵⁵ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1165-1166, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

⁵⁶ viz § 2 písm. a) zák. č. 227/2000 Sb., zákon o elektronickém podpisu

soukromého klíče a zajišťuje jimi integritu a nepopiratelnost původu podepsaných dat.⁵⁷ K získání zaručeného elektronického podpisu je třeba požádat o kvalifikovaný certifikát. Seznam akreditovaných poskytovatelů certifikačních služeb lze nalézt např. v databázi Ministerstva vnitra na <http://www.mvcr.cz/clanek/prehled-udelenych-akreditaci.aspx>. Jsou jimi První certifikační autorita a.s., (web <http://www.ica.cz>), Česká pošta s.p., (web <http://www.postsignum.cz>) a eidentity a.s., (web <http://www.eidentity.cz>).⁵⁸ Žalobce tedy současně již tím, že vyplní uvedený předepsaný standardizovaný formulář, činí výslovně návrh na vydání elektronického platebního rozkazu, neboť tento návrh je v něm jako jeho součást obsažen.⁵⁹

Samo využití jakýchkoliv jiných komunikačních prostředků, např. vlastnoruční vyplnění formuláře a jeho zaslání soudu poštou v listinné podobě, by k vydání elektronického platebního rozkazu nevedlo. Pokud by ale žalobce právě takto postupoval, tj. doručil-li by soudu v listinné podobě řádně vyplněný formulář pro vydání elektronického platebního rozkazu, pak by soud sice nemohl vydat „elektronický“ platební rozkaz, ale mohl by bezpochyby rozhodnout „obyčejným“ platebním rozkazem za předpokladu, že by byly splněny všechny požadavky předepsané ustanovením § 172 o.s.ř. Skutečnost, že formulář je nadepsán jako „návrh na vydání elektronického platebního rozkazu“, by tomu neměla bránit, neboť soud posuzuje každé podání podle jeho obsahu a nikoliv podle jeho označení. Nadto i „elektronický platební rozkaz“ není pořád ničím jiným než pouhým platebním rozkazem.⁶⁰ Stejně tak nejde o návrh na vydání elektronického platebního rozkazu, nepoužije-li žalobce k jeho vytvoření předepsaný formulář a to i kdyby byl opatřen zaručeným elektronickým podpisem žalobce.⁶¹

---

⁵⁷ Štědroň, B., *Občanské soudní řízení sporné a využití informačních technologií a právních informačních systémů (E-Justice)*, str. 46, Linde Praha, 2008, ISBN 978-80-7201-714-0

⁵⁸ Smejkal, V., Valášek, A., M., *Jak na datové schránky*, str. 13, Linde Praha, 2012, ISBN 978-80-86131-80-1

⁵⁹ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I., § 1 až 200za. Komentář*, I. vydání, str. 1165, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

⁶⁰ Lavický, P., *Elektronický platební rozkaz?*, str. 1, Právní Fórum (Wolters Kluwer ČR, a.s.), ze dne 27.2.2009, čerpáno z ASPI – LIT32307CZ

⁶¹ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I., § 1 až 200za. Komentář*, I. vydání, str. 1166, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

Výše peněžitého plnění, omezená horní hranicí jednoho milionu korun českých, se omezuje na formulaci „peněžité plnění“ a nestanoví blíže, zda jde o jistinu včetně příslušenství (viz § 121 odst. 3 obč. zák.), nebo zda rozhodující je pouze sama výše jistiny a k příslušenství se nepřihlíží, ačkoliv na jiných místech se v případě uplatnění finančních limitů k této otázce explicitně vyjadřuje (viz § 9 odst. 3 písm. r) bod 6., § 202 odst. 2, § 237 odst. 2 písm. a) o.s.ř.). Vzhledem k tomu, že všechna citovaná ustanovení shodně určují, že k příslušenství pohledávky se nepřihlíží (tzn. rozhodující je samotná výše jistiny), nabízí se dva možné výklady: první za pomoci argumentu per analogiam, na základě kterého lze dovodit, že i v případě elektronického platebního rozkazu se příslušenství do částky jednoho milionu Kč nebude započítávat; druhý, který za pomoci argumentu per eliminationem směřuje k závěru, že se do uvedené částky započítá i příslušenství, neboť chce-li občanský soudní řád upravit jeho režim jinak, vždy to výslovně stanoví. Za této situace lze řešení spatřovat jedině v účelu uvedeného finančního limitu.⁶²

Zavedení limitu jednoho milionu korun a pravděpodobné motivy, které k tomuto limitu vedly, tedy obava před zneužitím elektronického platebního rozkazu a ochrana žalovaného, ale nemohou obstát, neboť dostatečné garance ochrany žalovaného a vyloučení rozhodnutí, jejichž obsah je v rozporu se skutečnými hmotněprávními poměry, totiž vyplývají z obdobného použití § 172 až § 174 o.s.ř.. Jde přitom o stejné garance, které má žalovaný v klasickém rozkazním řízení, přičemž neexistuje jediný argument, proč by v „elektronickém“ rozkazním řízení měly být tyto garance širší. Žádný jiný důvod než právě uvedený se objektivně nenabízí. Z uvedeného tedy vyplývá, že neexistuje žádný rozumný důvod pro to, aby byl limit jednoho milionu Kč vnímán jako horní nepřekročitelná hranice včetně příslušenství. Na místě proto bude analogicky aplikovat ostatní ustanovení občanského soudního řádu, která, byť v jiných souvislostech, upravují finanční limity. To vše vede k závěru, že k příslušenství se ani v případě § 174a odst. 1 o.s.ř. nepřihlíží. Pokud bude uvedený finanční limit žalobcem překročen, pak předpoklady pro vydání elektronického platebního rozkazu splněny nejsou. Nic ale nebrání tomu,

---

⁶² Lavický, P., *Elektronický platební rozkaz?*, str. 1-2, Právní Fórum (Wolters Kluwer ČR, a.s.), ze dne 27.2.2009, čerpáno z ASPI – LIT32307CZ

aby při splnění všech předpokladů stanovených v § 172 o.s.ř. byl vydán „obyčejný“ platební rozkaz. I z tohoto vyplývá určitá nepromyšlenost vzájemného vztahu elektronického a obyčejného platebního rozkazu.⁶³

Peněžní částka, vyjadřující horní limit, do něž lze rozhodnout elektronickým platebním rozkazem, je stanovena v korunách českých, přičemž ale zřejmě není věcného důvodu, proč by měl být elektronický platební rozkaz omezován jenom na plnění v korunách českých. Za použití ustanovení § 155 odst. 2 písm. a) o.s.ř. a za podmínek v něm uvedených je proto možné analogicky přiznat plnění i v cizí měně, ale pouze jenom do výše odpovídající uvedenému limitu. Částka jednoho milionu Kč tak z tohoto pohledu vyjadřuje pouze hodnotu horní hranice, nikoliv též měnu, v níž lze peněžní částku požadovat.⁶⁴

4.4 Náležitosti formuláře návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu

Návrh na vydání elektronického platebního rozkazu podává žalobce soudu výlučně prostřednictvím veřejné datové sítě na standardizovaném elektronickém formuláři, který připravilo Ministerstvo spravedlnosti ČR a je k dispozici na <http://epodatelna.justice.cz>. Vzor tohoto formuláře je stanoven vyhláškou Ministerstva spravedlnosti na základě zmocnění uvedeného v ust. § 374a písm. e) o.s.ř. Navrhovatel má rovněž možnost tento formulář na webovém rozhraní internetového portálu Ministerstva spravedlnosti dálkovým přístupem vyplnit a odeslat. Ve formuláři (je-li poplatníkem soudního poplatku za návrh) požádá o sdělení čísla účtu soudu a variabilního symbolu k následné úhradě soudního poplatku. Žalobce návrh podepisuje svým platným elektronickým podpisem.⁶⁵

Jak již bylo řečeno, aby mohl být návrh na vydání elektronického platebního rozkazu podán, musí žalobce vyplnit formulář pro vyplnění elektronického

⁶³ Lavický, P., *Elektronický platební rozkaz?*, str. 2, Právní Fórum (Wolters Kluwer ČR, a.s.), ze dne 27.2.2009, čerpáno z ASPI – LIT32307CZ

⁶⁴ Lavický, P., *Elektronický platební rozkaz?*, str. 2, Právní Fórum (Wolters Kluwer ČR, a.s.), ze dne 27.2.2009, čerpáno z ASPI – LIT32307CZ

⁶⁵ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1165, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

platebního rozkazu. Na oficiálním serveru českého soudnictví Justice.cz v sekci ePodatelna jsou pokyny k vyplnění tohoto formuláře, které obsahují přibližně toto:

Formulář je rozdělen na několik částí (A - H), které musí uživatel postupně projít a vyplnit. Pole formuláře jsou rozdělena na pole povinná (červeně orámovaná) a pole nepovinná (bez orámování). V případě nevyplnění některého z povinných polí nebude umožněno uživateli formulář odeslat. U některých specifických polí je při podepisování návrhu prováděna kontrola na formát a velikost. Pokud formát nebo velikost pole nesedí, není uživateli dovoleno podepsat návrh. Pro vyplňování formuláře návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu je zapotřebí program Adobe Reader.

V části A) se vyplňuje soud, kterému je návrh určen. Žalobce si musí z nabídky vybrat soud, kterému je návrh na vydání elektronického platebního rozkazu určen. Pokud žalobce vybere z nabídky okresní (obvodní) soud, je třeba odůvodnit místní příslušnost. Vybere-li žalobce z nabídky krajský soud, je třeba mimo místní příslušnosti rovněž odůvodnit věcnou příslušnost. Při určení místní příslušnosti soudu musí uživatele vycházet z ustanovení §§ 84 – 89a o.s.ř., při určení věcné příslušnosti soudu pak z ustanovení § 9 o.s.ř.

Část B) pojednává o účastnících a jejich zástupců. Návrh musí obsahovat identifikační údaje o žalobci a žalovaném. Návrh může podat více žalobců nebo může být podán i proti více žalovaným. Účastníci řízení musí být v návrhu označeni tak, aby je nebylo možné zaměnit s jinou osobou. Žalobce dle své konkrétní situace zvolí, zda žalobce/žalovaný je fyzickou osobou, podnikající fyzickou osobou nebo právnickou osobou a zda je zastoupen. Návrh musí obsahovat jméno, příjmení a bydliště žalobce i žalovaného (název a sídlo právnické osoby, místo podnikání podnikající fyzické osoby, označení státu a příslušné organizační složky státu, která za stát před soudem vystupuje), popřípadě též jejich zástupců. Řádně musí být vyplněna i kolonka „adresy“, tedy č. p./e. (číslo popisné/evidenční) a č. o. (číslo orientační). U těchto dvou hodnot je označeno, že se jedná o povinný údaj, stačí však, aby byl vyplněn pouze jeden z nich. Rodné číslo je kontrolováno dle platného algoritmu a není povinným údajem pro osoby žalobce/žalovaný. Ve věcech vyplývajících z obchodních vztahů musí návrh dále obsahovat identifikační číslo

právnícké osoby, identifikační číslo fyzické osoby, která je podnikatelem, popřípadě další údaje potřebné k identifikaci účastníků řízení. Formát IČ je kontrolován vůči zemi, která je vyplněna u adresy. Žalobce - fyzická osoba může požádat, aby soud doručoval na adresu jiného místa, než je adresa jejího bytu, jejího místa podnikání, jejího pracoviště nebo místa, kde se zdržuje v České republice. Rovněž tak může požádat o doručování prostřednictvím veřejné datové sítě. V tomto případě může být uvedena datová schránka nebo e-mailová adresa, na kterou má vystaven kvalifikovaný certifikát. V případě výběru zástupce je předpokládáno, že písemnosti budou doručovány prostřednictvím zástupce.

V části C) se vyplňuje předmět - právo na zaplacení peněžité částky, která je limitována částkou 1 000 000 Kč. Dále je zde specifikován předmět řízení. Návrhem na vydání elektronického platebního rozkazu lze uplatnit i více nároků. Žalobce může uplatnit peněžitou částku – jistinu samostatně nebo spolu s příslušenstvím anebo příslušenství jako samostatný nárok. Protože z návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu byla odebrána možnost uplatnění smluvní pokuty, tak pokud chce podatel uplatnit smluvní pokutu, je třeba vypočítat její celkovou výši a vyplnit ji ve formuláři jako pohledávku. V rámci příslušenství může být požadováno zaplacení úroku, úroku z prodlení nebo poplatku z prodlení. Výše zákonného úroku z prodlení je stanovena právními předpisy (nařízení vlády č. 142/1994 Sb., nařízení vlády 163/2005 Sb. a nařízení vlády 33/2010 Sb.). Právními předpisy je rovněž stanovena výše poplatku z prodlení. Ke každému nároku, který je uplatňován u krajského soudu, je třeba v části skutečnosti významné pro rozhodnutí uvést, zda se nárok týká autorského zákona. Hodnota „ano“ označuje nároky vycházející z autorského zákona [§ 9 odst. 2 písm. b) o.s.ř.]. Skutečnostmi, z nichž vyplývá uplatněné právo na zaplacení peněžité částky (skutková tvrzení a označení důkazů), se rozumí takové údaje, které jsou nezbytné k určení o čem a na jakém podkladě má soud rozhodnout. V návrhu tedy musí být uvedeny takové skutečnosti a v takovém rozsahu, aby uplatňovaný nárok byl dostatečně individualizován a předmět řízení byl dostatečně vymezen po skutkové stránce, neboť jednou z podmínek pro vydání elektronického platebního rozkazu je i splnění požadavku, aby uplatněné právo vyplývalo ze skutečností uvedených žalobcem (§ 172 odst. 1 o.s.ř.). V částečné rekapitulaci je třeba vyčíslit hodnotu uplatňovaného nároku (hodnotu pohledávky bez příslušenství a hodnotu příslušenství, pokud je žalobou uplatňováno

samostatně) a určit způsob plnění, pokud vystupuje na straně žalobce nebo žalovaného více osob.

Část D) pojednává o nákladech řízení, u kterých se vyplňují jednotlivé položky, které budou tvořit požadované náklady řízení. Je nutné uvést, zda právní zástupce je plátcem DPH. Do položky jiné může žalobce doplnit výši ostatních nákladů, které mu prokazatelně vznikly v souvislosti s uplatněním svého práva. Tyto náklady je nutné soudu doložit. Žalobce má rovněž možnost soudu sdělit, k rukám které osoby mají být požadované náklady řízení uhrazeny. Dále má rovněž možnost vyznačit, že se vzdává nákladů řízení.

Část E) obsahuje bankovní údaje. Žalobce zde může uvést údaje pro zaplacení žalované částky, údaje pro zaplacení nákladů řízení a údaje pro vrácení soudního poplatku.

Část F) představuje soudní poplatek. Žalobce zde označí, zda je či není osvobozen od soudních poplatků. Formulář je předvyplněn hodnotou „ne“. V takovém případě se zobrazuje text „žalobce žádá o sdělení čísla účtu a variabilního symbolu k zaslání soudního poplatku“. Tyto hodnoty se podatel dozví z e-mailu, který mu přijde jako odpověď z centrální podatelny. Soudní poplatek se hradí až po potvrzení přijetí podání centrální podatelnou Ministerstva spravedlnosti.

V části G) se uvádí petit, tedy to, čeho se žalobce domáhá. Vymezení petitu musí být úplné, určité a srozumitelné (§ 79 odst. 1 o.s.ř.).

Část H) přílohy. Žalobce je povinen k návrhu připojit veškeré písemné důkazy, jichž se dovolává (včetně i např. plné moci právního zástupce). Pokud má podatel obecně platné přílohy (jako např. generální plná moc nebo doklad o plátcí DPH) uloženy trvale na soudu, je možné v této části uvést pouze spisové značky SPR soudu. V případě, že podatel nezná kompletní spisovou značku SPR, je třeba si její znění u příslušného soudu vyžádat. Vkládání příloh je omezené jak z hlediska celkové velikosti příloh, tak z hlediska formátu příloh. Lze přiložit max. 10MB a to ve formátu .pdf, .txt, .doc, .rtf, .xls. Jiné formáty nejsou podporované ePodatelnou a proto nemohou být ani přikládány. Lze přiložit určitě tak 20 příloh.

Po vyplnění formuláře uživatel podepíše formulář v jeho spodní části. Tímto podpisem se spustí následující akce. Nejprve se provede kontrola, zda jsou vyplněna všechna povinná pole. V případě, že ne, ukáže se „chybová hláška“ a uživatel je musí vyplnit. Teprve pak lze formulář podepsat. Po podepsání formuláře přichází poslední krok a to odeslání návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu na podatelnu soudu. Odeslání se učiní pomocí tlačítka „odeslat“. Návrh na vydání elektronického platebního rozkazu bude následně odeslán na centrální ePodatelnu ministerstva spravedlnosti, odkud bude dále návrh na vydání elektronického platebního rozkazu distribuován na podatelnu příslušného soudu.

Z centrální ePodatelny ministerstva spravedlnosti se podatelé vrátí potvrzující e-mail o přijetí návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu. Součástí tohoto potvrzujícího e-mailu je údaj o číslu účtu a variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku. Tyto údaje jsou zobrazeny ve formuláři, který je součástí potvrzujícího e-mailu. Toto je jediný správný postup podání návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu. Pokud tak podatel neučiní a své podání zašle soudu jiným způsobem (např. jako přílohu e-mailu), bude mu soudem vyměřen soudní poplatek za běžné podání v plné výši.⁶⁶

Součástí této práce jsem učinila jako přílohu č. 1 formulář návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu a to z toho důvodu, aby bylo patrné, jak tento formulář vypadá.

4.5 Podmínky jeho vydání

Aby tedy mohl být elektronický platební rozkaz vydán, musí splňovat určité podmínky stanovené v § 174a o.s.ř., kde je uvedeno, že musí být podán na již zmiňovaném elektronickém formuláři a podepsán uznávaným elektronickým podpisem žalobce, dále že peněžní plnění nepřevyšuje částku 1 000 000 Kč a může být vydán jen na návrh žalobce. Musí být splněny obecné náležitosti § 42 odst. 4 a §

---

⁶⁶ Čerpáno z návodu na vyplnění formuláře návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu, který je dostupný na <http://epodatelna.justice.cz/ePodatelna/epo1200new/form.do#>

79 odst. 1 o.s.ř.. Musí zde být uvedeno datum narození fyzické osoby, identifikační číslo právnické osoby nebo identifikační číslo podnikající fyzické osoby. Pokud by návrh nespĺňoval zákonem stanovené náležitosti, nebo který je nesrozumitelný anebo neurčitý, je usnesením odmítnut, pokud pro tyto nedostatky nelze v řízení pokračovat. Přitom se nepoužije ust. § 43 o.s.ř. tedy, že by účastník byl usnesením vyzván k doplnění nebo opravě podání, které neobsahuje všechny stanovené náležitosti nebo které je nesrozumitelné či neurčité. Dále je přímo v zákoně uvedeno, že elektronický platební rozkaz nelze vydat v případě, kdy soud pokračuje v řízení po jeho přerušení či v případě, kdy nebyl zaplacen soudní poplatek a to ani ve lhůtě k tomu soudem stanovené. Dále je zde uvedeno, že § 172 až 174 o.s.ř., týkající se „obyčejného“ platebního rozkazu, platí obdobně i pro elektronický platební rozkaz tedy, že podmínky nutné pro vydání „obyčejného“ platebního rozkazu, platí i pro vydání elektronického platebního rozkazu.⁶⁷

Tím, že je návrh na vydání elektronického platebního rozkazu podán v elektronické podobě a opatřen zaručeným elektronickým podpisem, není vyžadováno doplnění tohoto podání předložením jeho originálu a je nutno s ním jako s originálem nakládat. I pro vydání elektronického platebního rozkazu platí podmínka, že uplatněné právo vyplývá ze skutečností uplatněných žalobcem, což předpokládá takové vyličení rozhodujících skutečností, které soudu umožní žalobcem tvrzený skutkový základ podrobit právnímu posouzení a dospět k závěru, že hmotné právo žalobci tvrzený nárok v plném jím uplatněném rozsahu zakládá.⁶⁸

Další již zmiňovanou odlišnou podmínkou pro vydání elektronického platebního rozkazu oproti platebnímu rozkazu podle § 172 a násl. o.s.ř. je, že peněžité plnění požadované žalobcem nepřevyšuje částku 1 000 000 Kč. K příslušenství žalobcem uplatněné pohledávky se zde nepřihlíží, tedy nepřihlíží se k úrokům z prodlení, poplatku z prodlení a nákladům spojeným s uplatněním pohledávky, včetně nákladů řízení. Znamená to, že výše příslušenství uplatněného spolu s jistinou pohledávky nemá na vymezení přípustnosti vydání elektronického

---

⁶⁷ § 174a zák. 99/1963, občanský soudní řád v platném znění

⁶⁸ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1166, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

platebního rozkazu vliv, i kdyby samo o sobě nebo s pohledávkou samotnou (jistinou) přesahovalo částku 1 000 000,-Kč. Požaduje-li žalobce toliko zaplacení příslušenství pohledávky (úroků, úroků z prodlení, nebo poplatku z prodlení) na dobu předem neurčenou (do zaplacení dosud neuhrazené jistiny), nelze dovodit, že by požadované plnění nepřevyšovalo částku 1 000 000,-Kč a tím pádem vydání elektronického platebního rozkazu by bylo vyloučeno. Oproti tomu v případě, kdy žalobou bylo uplatněno jen příslušenství pohledávky v kapitalizované podobě (za dobu předem určenou), bude pro posouzení přípustnosti vydání elektronického platebního rozkazu rozhodující, zda celkově požadovaná částka nepřevyšuje 1 000 000,-Kč.⁶⁹

Pokud nejsou podmínky pro vydání elektronického platebního rozkazu splněny, soud návrh odmítne. Jedním z důvodů odmítnutí návrhu je skutečnost, že tento návrh neobsahuje všechny zákonem stanovené náležitosti. V praxi to bývají nejčastěji problémy spočívající v označení účastníků (především žalovaných) a dále pak nedostatky při plnění povinnosti tvrzení. Ovšem musí jít o vadu návrhu, pro kterou nelze v řízení dále pokračovat. K odmítnutí návrhu by měl soud přistoupit zejména v případě nepřesného uvedení jména a příjmení žalovaného či jejich zkomolení. Dále často nebývá splněna jedna ze základních podmínek stanovená § 174a odst. 2 o.s.ř. a to uvedení data narození, která je důležitá, neboť bez uvedení data narození nemůže být provedena lustrace žalovaného v evidenci obyvatel a může dojít i k záměně osob, který může být způsoben i tím, že na stejné adrese nezřídka bydlí osoby se stejným jménem. S tím souvisí problematika uvedení adresy v návrhu. Zákon žalobci neukládá, aby uvedl adresu trvalého pobytu. Pokud jí nezná, uvede v návrhu adresu posledního známého bydliště žalovaného. Soud pak v případě nedoručení na adresu uvedenou v návrhu, provede na základě uvedeného data narození lustraci žalovaného v centrální evidenci obyvatel. Pokud je v návrhu ovšem uvedena adresa, která je nesmyslná či neexistuje, je to vada návrhu, pro kterou soud návrh odmítne s odkazem na § 79 o.s.ř.. Podmínku povinnosti tvrzení je žalobce povinen splnit tak, aby veškeré rozhodné skutečnosti vyplývaly ze samotného návrhu. Za její nedodržení je považováno například, když návrh neobsahuje

---

⁶⁹ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1166, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

konkrétní skutková tvrzení a odkazuje pouze na přílohy. Často se to stává u revolvingových úvěrů, kdy žalobce pouze do návrhu uvede smlouvu s žalovaným a v dalším odkáže na přílohy, aniž by byly v návrhu uvedeny jakékoliv údaje. Z textu musí být patrné, jak žalobce k žalované částce dospěl. V případě, kdy si žalobce není jistý přesným označením žalovaného, nebo nemůže dostát povinnosti tvrzení, měl by raději volit možnost podat klasickou žalobu a nikoliv návrh na vydání elektronického platebního rozkazu, neboť nedostatky klasické žaloby lze na výzvu soudu ve stanovené lhůtě doplnit, což ovšem elektronický platební rozkaz vylučuje.⁷⁰

4.6 Obsazení soudu

Obsazení soudu a jeho postup při vydání elektronického platebního rozkazu jsou z hlediska činnosti tohoto procesního institutu totožné s podmínkami pro vydání „obyčejného“ platebního rozkazu podle § 172 až 174 o.s.ř., tedy stejné je obsazení soudu, jeho postup i právní povaha tohoto procesního institutu. I zde platí úvaha soudu, zda je na místě věc vydáním elektronického platebního rozkazu rozhodnout.⁷¹

Elektronický platební rozkaz může shodně jako v klasickém platebním rozkazu vydat justiční čekatel, soudní tajemník, soudce, senát (pokud jde o věci, ve kterých rozhoduje), asistent soudce a vyšší soudní úředník.⁷²

4.7 Forma elektronického platebního rozkazu

Formulář pro vyplnění elektronického platebního rozkazu je automaticky vygenerován z návrhu na jeho vydání na formulář, zpracovaný Ministerstvem spravedlnosti. Daný vzor formuláře je přizpůsoben předmětu řízení tak, aby výrok platebního rozkazu byl materiálně vykonatelný, tedy z jeho obsahu určitým způsobem vyplývalo, plnění jakého druhu, v jakém rozsahu a v jaké lhůtě má být kým a komu poskytnuto. Jeho vyhotovení musí být opatřeno zaručeným

⁷⁰ Pražák, P., *K odmítání návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu*, str. 1,2,4, Jurisprudence, ze dne 20.4.2012, zdroj ASPI LIT40717CZ

⁷¹ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1166, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 973-80-7400-107-9

⁷² Vyhláška Ministerstva spravedlnosti ČR, č. 37/1992 o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy

elektronickým podpisem toho, kdo jej vydal, založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb.⁷³ Elektronický platební rozkaz obsahuje jednací číslo, dále specifický identifikátor, označení soudu, jméno a funkci osoby, která jej vydala, přesné označení žalobce a žalovaného a předmět sporu. Dále je ve výroku určení povinnosti pro žalovaného a termín, do kdy musí tuto povinnost splnit. Zároveň obsahuje poučení o možnosti podat odpor a o lhůtě do kdy tak může učinit. Dále ve smyslu § 114b o.s.ř. je žalovaný upozorněn, že podaný odpor, je povinen ve lhůtě 30 dnů ode dne jeho podání doplnit o vyjádření ve kterém je povinen uvést, zda nárok uplatněný v žalobě uznává, popřípadě zda nárok uznává jen z části nebo co do základu. Pokud nárok uzná, soud rozhodne na tomto základě rozsudkem pro uznání (§ 153a odst. 1 o.s.ř.). Pokud žalovaný nárok v žalobě uplatněný neuznává, je povinen ve vyjádření vylíčit rozhodující skutečnosti o věci samé, na nichž staví svoji obranu a zároveň je povinen označit důkazy k prokázání svých tvrzení. K vyjádření musí připojit listiny, na něž se ve vyjádření odvolává. Pokud se žalovaný k podanému odporu včas písemně nevyjádří a soudu nesdělí, jaký vážný důvod mu v tom brání, bude mít soud za to, že nárok v žalobě uznává a rozhodne rozsudkem pro uznání. Elektronický platební rozkaz obsahuje též poučení o tom, že se včas podaným odporem tento rozkaz ruší v plném rozsahu a že soud k projednání věci nařídí jednání a o tom, že k opožděnému odporu soud nepřihlíží. Dále je zde upozornění, že elektronický platební rozkaz, proti němuž nebyl podán odpor, má účinky pravomocného rozsudku. Současně tu je i poučení o možnosti podat odvolání proti výroku o náhradě nákladů řízení.⁷⁴

4.8 Doručování

Elektronický platební rozkaz se stejně jako platební rozkaz podle § 173 odst. 1 o.s.ř. doručuje vzhledem k jeho charakteru, když je vydán pouze na základě tvrzení jedné ze sporných stran - žalobce, ve zkráceném řízení a bez slyšení žalovaného, odpůrci do vlastních rukou, způsobem, který vylučuje jakékoli pochybnosti o tom, že by se žalovaný nedozvěděl o obsahu výroku tohoto rozhodnutí a o povinnosti, která

---

⁷³ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1154, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

⁷⁴ Viz příloha č. 2

mu byla uložena. Jiný způsob náhradního doručení, např. uložení, je vyloučen. O náhradní doručení ale nejde, pokud žalovaný, případně jeho zástupce, odmítne přes poučení doručovatele elektronický platební rozkaz přijmou, neboť v tomto případě se za den doručení považuje den, kdy bylo přijetí odepřeno (§ 50c odst. 1 o.s.ř.). O obdobný případ pak půjde tehdy, když žalovaný přes výzvu a poučení doručovatele odmítne prokázat svou totožnost nebo poskytnout jinou součinnost nezbytnou k řádnému doručení písemnosti (§ 50c odst. 2 o.s.ř.).⁷⁵

Listinný stejnopis elektronického platebního rozkazu, vyhotovený prostřednictvím hybridní pošty (bližší viz ad 6.), lze doručit do tzv. vlastních rukou příjemce prostřednictvím doručovatele poštovních zásilek. Podstatou hybridní pošty je, že odesílatel expeduje veškeré zásilky elektronicky s elektronickým podpisem, a to i ty, které mají být doručeny v listinné podobě. Doručení elektronického platebního rozkazu, i když je v listinné podobě, musí být do „vlastních rukou“, když náhradní doručení na poště je vyloučeno (§ 174a odst. 2 o.s.ř. zde odkazuje na § 173 odst. 1 o.s.ř.). Vytištění písemností soudu, jejich vložení do obálky a doručení zajišťuje poskytovatel poštovních služeb. Hybridní pošta funguje zcela automaticky, nedochází k tomu, že by vytištěná písemnost byla ručně podepisována jakoukoli osobou či razítkována mechanickým razítkem soudu. Autenticitu písemnosti zajišťuje specifický identifikátor (kód), který je obsažen v jejím záhlaví. Listinný stejnopis písemnosti, vyhotovený prostřednictvím hybridní pošty, má přitom zcela shodný právní význam a účinky jako listinné stejnopisy, které vyhotovuje soud bez součinnosti provozovatele poštovních služeb.⁷⁶

Podle dosavadních poznatků získaných v rámci Obvodního soudu pro Prahu 5 s využíváním služeb hybridní pošty, se tento způsob vyhotovování a zaslání rozhodnutí soudu potýká s problémy, pramenícími s nedostatečnou přípravou tohoto systému a krátkostí jejího provozu, kdy dosud nebyly odstraněny všechny vyskytující se chyby. Používání hybridní pošty zatím negativně ovlivňuje délku řízení, když se prodlužují jednotlivé úkony (např. než dojde „oskenovaná“ doručenka od tzv. centrální pošty), vážné i včasné vrácení doručenek (až 14 dnů), vyskytují se i chyby

---

⁷⁵ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1156, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

⁷⁶ Změna doručování v EPR, dostupné na <http://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/uvod.aspx>

na vytištěných doručenkách, kde je sice správně uveden název soudu, ale chybně adresa tohoto soudu, když jako adresa je uvedena adresa centrální pošty v Českých Budějovicích. To může přinášet i problémy v podání odporu a jeho špatném zaslání na chybně uvedené sídlo soudu, když názory soudců, zda takto podaný odpor odmítat nebo uznávat, jsou nejednotné. Problém spočívá v tom, že když je odpor zaslán poštou v Českých Budějovicích, tak tato ho místo přeoslání na soud vrátí odesílateli, tedy tomu, kdo odpor podává. Ten může v důsledku toho zmeškat lhůtu pro podání a je pak na soudci, zda odpor uzná či nikoli. Za závažný nedostatek v činnosti hybridní pošty považují skutečnost, že touto nelze posílat více jak 12 -15 listů. Tato omezenost v praxi znamená to, že v případě, že je potřeba zaslat více jak 15 listů, musí soud vyhotovit obálku sám, jak tomu bylo před zavedením tzv. hybridního doručování. Musím upozornit na skutečnost, že toto se samozřejmě netýká jen Obvodního soudu pro Prahu 5, nýbrž všech soudů v České republice.

Datovou schránku definuje zákon č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a automatické konverzi dokumentů jako elektronické úložiště, které je určeno k doručování orgány veřejné moci, provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci a dodávání dokumentů fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob.⁷⁷ Datové schránky jako důvěryhodné krátkodobé úložiště datových zpráv poskytují nástroj, umožňující bezpečné činění úkonů způsobem, který vysoce přesahuje bezpečnost a důvěryhodnost současných doručovacích cest. Nejsou e-mailem, ani archivem a ani spisovou službou, i když se všemi uvedenými službami čile komunikují.⁷⁸

Rovněž doručení elektronického platebního rozkazu prostřednictvím veřejné datové sítě se podle § 49 odst. 6 o.s.ř. považuje za doručení do vlastních rukou adresáta. Mimo doručení elektronického platebního rozkazu prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky adresáta podle zákona č. 300/2008 Sb. (§ 46 odst.1, § 47 odst. 1 o.s.ř.), přichází v úvahu doručení elektronického platebního rozkazu prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu, kterou adresát sdělil

---

⁷⁷ § 2 odst. 1 zák. č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a automatické konverzi

⁷⁸ Smejkal, V., Valášek, A., M., *Jak na datové schránky*, str. 41-42, Linde Praha, 2012, ISBN 978-80-86131-80-1

soudu (§ 46 odst. 2, § 47 odst. 2, 3 o.s.ř.). Protože je náhradní doručení vyloučeno, tak i ve vztahu k těmto náhradním způsobům doručování, se musí v prvním případě adresát (osoba oprávněná k přístupu do datové schránky) k účinnému způsobu doručení do datové schránky přihlásit, tím okamžikem je doručeno viz § 17 odst. 3 zák. 300/2008 Sb.. Ve druhém případě pak musí adresát o takové doručení požádat nebo s ním souhlasit a do tří dnů od odeslání písemnosti potvrdit soudu její doručení zprávou opatřenou jeho zaručeným elektronickým podpisem viz § 47 odst. 2, 3 o.s.ř.. Pokud je elektronický platební rozkaz zasílán prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu musí být toto vyhotovení opatřeno zaručeným elektronickým podpisem toho, kdo jej vydal. Pokud má žalovaný již v této fázi řízení zástupce, kterého rozsah jeho oprávnění zmocňuje i k převzetí písemností doručovaných žalovanému, doručuje se platební rozkaz jen tomuto zástupci. V případě, že žalovanému nebyla žaloba doručena dříve, musí být spolu s elektronickým platebním rozkazem doručena i žaloba. Při doručování písemnosti při úkonu soudu, při kterém se nevyhotovuje protokol, nebo prostřednictvím doručujícího orgánu, kdy průkazem doručení je doručěnka (§ 50f odst. 3 o.s.ř.), má zásadní význam řádné označení doručované písemnosti.⁷⁹

V případě, že se nepodaří elektronický platební rozkaz doručit do vlastních rukou byť i jen jednomu z žalovaných (pokud je žalováno více osob) má to za následek zrušení celého elektronického platebního rozkazu a věc je převedena do agendy „C“, stejně jako v případě podání odporu, nebo nevydání platebního rozkazu. Dále se věc řeší stejně jako v případě zrušení platebního rozkazu tedy, že soud nařídí jednání nebo o věci vydá jiné rozhodnutí.

Při zhodnocení stávajícího systému doručování mám za to, že doručování elektronickou poštou do datových schránek zrychlilo řízení, pouze pokud jde o doručování mezi orgány veřejné moci, od 1.7.2012 při doručování advokátům a dále právníkům osobám, které si datové schránky pořídily (aktivovaly). Rozhodně ale nedošlo ke zrychlení řízení, pokud jde o doručování žalovaným - fyzickým osobám, tedy těm, kteří nemají datovou schránku a je nutno jim v převládající většině případů

---

⁷⁹ Drápal, L., Bureš, J. a kol., *Občanský soudní řád I.*, § 1 až 200za. Komentář, I. vydání, str. 1156-1157, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9

elektronický platební rozkaz doručit klasickou, nikoli elektronickou, cestou prostřednictvím doručovatele poštovních zásilek nebo tzv. hybridní poštou. Mimo důvod, že tyto osoby nemají datovou schránku, tak také nepožádali o doručení prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu apod. Že doručování tzv. hybridní poštou prodlužuje délku řízení, to je již shora uvedeno.

4.9 Soudní poplatek

Návrh na vydání elektronického platebního rozkazu podléhá soudnímu poplatku v platném znění. Ten je stanoven v sazebníku soudních poplatků (položka 2 přílohy k zákonu č. 549/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů, o soudních poplatcích) takto:

Položka 2

1. Za návrh na vydání elektronického platebního rozkazu, jehož předmětem je peněžité plnění

a) do částky 10 000 Kč včetně	400 Kč
b) v částce vyšší než 10 000 Kč do 20 000 Kč včetně	800 Kč
c) v částce vyšší než 20 000 Kč	4 % z této částky

2. Pokud soud platební rozkaz nevydá a pokračuje v řízení, dovyměří navrhovateli poplatek do výše položky 1., tedy jako za klasický návrh na zahájení občanského soudního řízení, jehož předmětem je peněžité plnění.

3. Pokud nebyl návrh na vydání elektronického platebního rozkazu podán prostřednictvím aplikace k tomu určené, vybere se poplatek podle položky 1.

V návodu na vyplňování formuláře pro podání návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu o které je podrobněji pojednáno v kapitole 4.4. se uvádí, že soudní poplatek se hradí až po potvrzení přijetí podání centrální podatelnou Ministerstva spravedlnosti.

Motivace k využívání zavedeného elektronického platebního rozkazu byla původně podpořena zavedením soudního poplatku sníženého na polovinu, tj. ve výši 2% z uplatněné částky, resp. nejméně 300,-Kč. Takto stanovená výše soudního poplatku v položce 1a Sazebníku poplatků v zákonu č. 123/2008 Sb. byla zvolena vzhledem k probíhající elektronizaci jednotlivých soudních agend a snaze o co největší popularizaci elektronických forem komunikace v justici, jakož i ke snaze posílit motivaci k jejich využívání. V praxi však docházelo k tomu, že žalobci využívali institut elektronického platebního rozkazu nejen pro agendu „nesporných pohledávek“, pro kterou byl určen a nebyli ani nijak motivováni k podávání úplných a bezvadných návrhů. Nemalé problémy způsobovalo také dovyměrování soudního poplatku v případě, že elektronický platební rozkaz nebyl vydán. Proto poté, co elektronický platební rozkaz vešel do povědomí veřejnosti a splnil předpoklady, které zavedení zvýhodněné výše soudního poplatku sledovalo, došlo novelou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, k úpravě výše soudních poplatků a novela rovněž zavedla doplacení soudního poplatku ve všech případech, kdy nedošlo k vydání elektronického platebního rozkazu. Je tím akcentována náročnost práce soudů a zároveň tato úprava představuje tlak na podávání úplných a bezvadných návrhů. Zároveň ale tato novela vycházela i ze skutečnosti, že přes růst průměrné hrubé mzdy, růst hrubého domácího produktu na jednoho obyvatele a míru inflace nedošlo od roku 2001 k adekvátní úpravě sazeb soudních poplatků, a to ani navzdory tomu, že právě v důsledku míry inflace se zvýšily vlastní náklady soudů, které jsou s výkonem soudnictví nerozlučně spojeny (poštovné, energie, spotřební předměty, mzdy apod.). I tak ale současná právní úprava neodráží změny ekonomické situace, ani celkový nárůst souzených případů a jejich složitost.⁸⁰

Ze všech shora uvečených důvodů, proto docházelo ke změnám ve výši soudního poplatku za tento návrh až na stávající sazbu. Dle mého názoru ani tato výše soudního poplatku nepokrývá náklady soudu, které je třeba vynaložit v souvislosti s tímto návrhem.

---

⁸⁰ Důvodová zpráva k zákonu č. 218/2011 Sb., změna zákona o soudních poplatcích

5. Elektronický platební rozkaz v justiční praxi, statistická data

Elektronický platební rozkaz se z hlediska justiční praxe od samého počátku potýkal a dosud stále potýká s velkou řadou problémů, spočívajících v jeho překotném zavedení do praxe, aniž by byl celý systém předem dostatečně připraven a odzkoušen. Toto urychlené zavedení do praxe, vyvolané dle mého názoru zejména snahou předkladatele návrhu zákona zavádějícího elektronický platební rozkaz „nasbírat politické body“, a rovněž tak i zákonodárců, kteří zákon schválili, aniž by ovšem zároveň pro soudy vytvořily podmínky pro úspěšnou aplikaci tohoto institutu, čímž mám na mysli nejen materiální vybavení soudů, ale zejména jejich personální posílení jak pokud jde o počty soudců, tak i těch administrativních pracovníků, kteří mají tuto agendu zpracovávat, zejména tedy asistentů soudců, vyšších soudních úředníků, justičních čekatelů a soudních tajemníků. To vše ruku v ruce s nedostatečným zájmem o pracovní zařazení na místo vyššího soudního úředníka, dané jednak nedostatečným počtem absolventů Justiční akademie, jejíž absolvování je předpokladem pro zařazení na místo vyššího soudního úředníka, jednak i nezájmem absolventů právnických fakult, kteří by po náročném studiu mohli nastoupit na pozici vyššího soudního úředníka, nebo v lepším případě pozici asistenta soudce a to za plat výrazně nižší, než je průměrný plat v ČR.

I přes shora uvedené problémy s nedostatečnou přípravou soudů na zavedení institutu elektronického platebního rozkazu by bylo ale chybou, kdyby se konkrétně nepřihlédlo k tomu, jak tento systém funguje v praxi. Ze statistických údajů, poskytnutých Ministerstvem spravedlnosti vyplývá, že celkový nápad u všech okresních a obvodních soudců od roku 2009 do konce roku 2011 činil 1 336 820 elektronických platebních rozkazů. Z toho 588 564 návrhů nenabylo ke konci roku 2011 právní moci,⁸¹ to je 44 %.

V roce 2012, kdy začal být na okresních a obvodních soudech zprovozněn systém centrální evidence elektronických platebních rozkazů (CEPR) bylo vydáno celkem 333 062 elektronických platebních rozkazů, ze kterých se jich dostalo do právní moci 204 137, což je v přepočtu na procenta 61,2 %. Z uvedeného celkového

---

⁸¹ Jurečková, J., *Projekt efektivity elektronického platebního rozkazu*, str. 9, Soudce č.2/2012, ročník XIV

počtu jich 266 895 spadalo do kategorie klasických elektronických platebních rozkazů, do právní moci se jich dostalo 163 922, tedy 61,4 %. Do kategorie obchodních elektronických platebních rozkazů ECm jich napadlo 1902, do právní moci se jich dostalo 681, tedy 35,8 %. Prostřednictvím centrální evidence elektronických platebních rozkazů bylo vydáno celkem 64 265 platebních rozkazů, do právní moci se jich dostalo celkem 39 534, tedy 61,51 %.⁸²

Z uvedených čísel jasně vyplývá, že oproti rokům 2009 - 2011 se v roce 2012 výrazně zvýšil počet elektronických platebních rozkazů, které se „dostaly“ do právní moci (ze 44% na 61,2 %). Přestože se pak počet vydaných elektronických platebních rozkazů v roce 2012 oproti předchozím rokům snížil, tak z uvedených údajů je patrné, že ve sledovaném období čtyř roků byly soudy zatíženy neúměrně vysokými počty návrhů na vydání elektronických platebních rozkazů, aniž by bylo k této skutečnosti přihlédnuto z hlediska nároků na personální i technické vybavení soudů. Právě pokud jde o technické vybavení soudů, tak v tom spočívá velká část příčin, proč tento systém nefunguje tak, jak bylo zamýšleno. Zastaralost a pomalost výpočetní techniky nedovoluje pracovat soudcům a administrativním pracovníkům s rychlostí, na jakou jsou zvyklí, leckdy tomuto stavu pak i napomáhá zřejmá „nevyhlášenost“ programu, kterým je agenda zpracovávána.

Přestože značné množství návrhů musí být, ať již pro nedoručení vydaného elektronického platebního rozkazu, nebo pro podání odporu proti němu projednáno v rámci ústního jednání vedeného již v agendě „C“, tedy způsobem zcela totožným jako u všech jiných civilních žalob, tak se tato skutečnost stále neodráží ani v systemizaci soudcovských míst, tak ani v systemizaci míst administrativního aparátu soudů.

Tak, jako trvalo poměrně dlouhou dobu, než se plně rozběhly a začaly být funkční projekty datových schránek, elektronického platebního rozkazu, rovněž oba zaváděné při nedostatečné přípravě a vyzkoušenosti, a proto zejména v počáteční fázi potýkající se s poměrně častými technickými výpadky, tak se obtížně rozjíždí projekt centrální evidence elektronických platebních rozkazů. K jeho postupnému zavádění

---

⁸² Zjištěno dotazem na Ministerstvu spravedlnosti ČR, odbor dohledu

na jednotlivé soudy začalo docházet v době, kdy již systém elektronického platebního rozkazu začal být poměrně funkční, přičemž dle mého názoru, zavedení systému centrálního elektronického platebního rozkazu znamenal pro soudy opět „krok zpět“ díky jeho klasické nepřipravenosti a nevyzkoušenosti. Je ale předpoklad, že do budoucna by i tento systém mohl být pro soudy přínosem, což je ovšem podmíněné odstraněním všech jeho nedostatků a rovněž i jeho zrychlením, jak je uvedeno pod ad 6.

6. Elektronický spis a CEPR

V elektronickém rozkazním řízení se rejstříky elektronického platebního rozkazu, spisy a další evidenční pomůcky vedou a všechny další činnosti s řízením související se provádějí výlučně prostřednictvím výpočetní techniky. Za tím účelem soudy, které vedou elektronické rozkazní řízení, využívají příslušného programového vybavení (aplikace Centrálního elektronického rozkazu, dále jen „CEPR“), jehož správu zajišťuje a garantuje Ministerstvo spravedlnosti.

Od 1.1.2012 tedy začal být postupně na civilních soudech České republiky zahajován provoz aplikace centrálního elektronického platebního rozkazu, který tak je prvním využitím elektronického vedení soudního spisu v České justici, a který již není podporován spisem listinným, s výjimkou spisů sběrných. Tyto sběrné spisy jsou společně pro všechna soudní oddělení, která u daného soudu vedou elektronické rozkazní řízení a zakládají se pro každý kalendářní měsíc. Je vedeno několik tzv. sběrných spisů, z nichž do jednoho se zakládají doručky, do dalšího nedoručené obsílky (tzv. „závady v doručení“), dále je samostatný sběrný spis pro uchovávání opravných prostředků a dalších písemností a nakonec samostatný sběrný spis pro uchovávání spisů vrácených nebo postoupených z jiných soudů v listinné podobě.⁸³

System CEPR má nejen zrychlit vyřizování elektronických platebních rozkazů, ulehčit soudům v rozkazním řízení a zpracování elektronického platebního rozkazu ještě více zjednodušit. Jde o nový způsob vyhotovování a doručování listinné podoby stejnopisů rozhodnutí a jiných písemností soudů v elektronickém rozkazním řízení.⁸⁴ Ke konci roku 2012 pak již tento systém fungoval na všech okresních a obvodních soudech.

Vyhotovování písemností soudu za součinnosti poštovních služeb, tzv. hybridní pošta, je právně zakotveno v § 48 odst. 4 zák. č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. Podrobnosti takového postupu stanoví vyhláška Ministerstva spravedlnosti ČR č. 37/1992 Sb. o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění zejména § 21b, § 25 a § 28c. vyhlášky č. 438/2011 Sb..

⁸³ § 200e odst. 1,2,3,4 Vnitřního a kancelářského řádu pro okresní, krajské a vrchní soudy

⁸⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 404/2012 Sb., změna občanského soudního řádu

Podstata hybridní pošty spočívá v tom, že odesílatel - soud - expeduje veškeré zásilky elektronicky s elektronickým podpisem příslušné poště, včetně těch, které mají být doručeny v listinné podobě. Jejich vytištění, vložení do obálky a doručení zajišťuje poskytovatel poštovních služeb. Autenticitu písemnosti zajišťuje specifický identifikátor (kód), který je obsažen v jejím záhlaví.⁸⁵

Postup při vyhotovování písemností hybridní poštou:

- písemnost soudu vzniká pouze v elektronické podobě, má specifický identifikátor, je podepsána uznávaným elektronickým podpisem toho, kdo ji vyhotovil, nebo uznávanou elektronickou značkou soudu a je opatřena časovým razítkem.
- soud vyhledá, zda má adresát datovou schránku. V kladném případě zasílá repliku originálu písemnosti do datové schránky. Pokud adresát nemá datovou schránku, zasílá repliku originálu prostřednictvím elektronického rozhraní provozovateli hybridní pošty.
- v rámci hybridní pošty je soudní písemnost automatizovaným způsobem vytištěna a zabalena do potiskované obálky s doručenkou. Potřebné údaje pro doručování (např. adresa) jsou hybridní poště předány v elektronické podobě formou metadat.
- provozovatel poštovních služeb písemnost doručí adresátovi a nechá podepsat doručenkou.
- podepsané doručenky provozovatel poštovních služeb naskenuje a doručí soudu v elektronické podobě. Soud doručenky v elektronické podobě automaticky založí do elektronického spisu. Doručenky v listinné podobě provozovatel poštovních služeb doručuje danému soudu v dohodnutých intervalech. Soud listinné doručenky následně založí do sběrného spisu, který je za tímto účelem zřízen.

---

⁸⁵ Hybridní pošta v české justici, dostupné na portal.justice.cz, pod změnou doručování v EPR

- účastník po převzetí stejnopisu soudní písemnosti v listinné podobě má možnost ověřit pravost písemnosti, popř. získat repliku originálu písemnosti v elektronické formě (včetně elektronického podpisu a časového razítka) pomocí speciální webové aplikace resortu justice (infodokument.justice.cz). Pro ověření pravosti písemnosti nebo získání repliky elektronického originálu je nezbytné zadat přidělený specifický identifikátor, spisovou značku a datum písemnosti.
- po nabytí právní moci konkrétního rozhodnutí soud vyznačí tuto skutečnost v originálu elektronické podoby rozhodnutí v elektronickém soudním spisu a účastník má možnost tento dokument získat na výše uvedené webové aplikaci pomocí již přiděleného specifického identifikátoru, spisové značky a data rozhodnutí.

Z výše uvedeného tedy plyne, že v případě, že je listinná podoba písemnosti soudu vyhotovována prostřednictvím hybridní pošty, obdrží účastník listinný stejnopis písemnosti, jejíž originál je založen v elektronickém spisu soudu.⁸⁶

Dosavadní zkušenosti s využíváním CEPRu čerpaných u Obvodního soudu pro Prahu 5, kde byl tento systém zaveden až jako mezi posledními od prosince 2012, zatím nepřinesly takové poznatky, aby je bylo možno zevšeobecnit z hlediska činnosti všech okresních či obvodních soudů. I tak je ze strany soudců negativně hodnoceno, že CEPR nelze vést se zahraniční právnickou osobou, když tyto nejsou rezortním ministerstvem zařazeny do „seznamu povolených osob“. Tento „seznam“ zpracovává rezortní ministerstvo na základě obchodního rejstříku a centrální evidence obyvatel, takže s českými subjekty problémy nejsou, a předává ho společnosti CCA Group a.s., která systém spravuje. Jako negativum je hodnoceno i to, že se do agendy „C“ převádí stále velký počet věcí, což je mimo podání odporu a nedoručení elektronického platebního rozkazu zapříčiněno i tím, že při využívání CEPRu není možnost opravy u některých frekventovaných subjektů, kdy ti jsou chybně zařazeny do databáze zpracovávané ministerstvem spravedlnosti (kdy je např. uvedena Česká správa sociálního zabezpečení, přičemž správně má být ČR

⁸⁶ Hybridní pošta v české justici, dostupné na portal.justice.cz pod změnou doručování v EPR

Česká správa sociálního zabezpečení). Rovněž nelze opravit ani časté chyby v adresách (to lze jen ručně přiřadit, ale pokud správná adresa v databázi ministerstva spravedlnosti není, tak se věc automaticky převede do agendy „C“. Je přitom s podivem, že přes déle než roční používání databáze nedokázalo ministerstvo tyto zbytečné chyby, které tak ztěžují činnost soudů, odstranit. Nedostatkem rovněž je, že v elektronickém spisu se nelze rozhodnout jinak, než dle tam uvedených možností. Systém také nepočítá s možností, že odvolací soud zruší výrok o nákladech řízení a následně by se již rozhodovalo pouze o nákladech řízení. Uvedené problémy se údajně řeší, ale vzhledem k délce doby tohoto „řešení“ mám za to, že neúměrně dlouho. Vzhledem ke sledování „výkonnosti soudů“ nelze přehlédnout skutečnost, že se v CEPRu vyřídí méně spisů než v původním systému elektronického platebního rozkazu. Jedním z důvodů může být např. to, že zatím nelze zavést tzv. specializaci, která by nepochybně přispěla k rychlejšímu „vyřizování“ některých věcí. Systém CEPR tedy zatím „přinesl“ pouze prodloužení délky řízení. Jak je již uvedeno, jedná se o „novou věc“, která byla zavedena až v roce 2012, tudíž se stále „vyvíjí“ a možná i některé příkladné problémy, zde uvedeny, budou již v době obhajoby této práce odstraněny.

Ani ze strany administrativních pracovníků pak není CEPR hodnocen příliš pozitivně. Práce s CEPRem sice není složitá, ale vyžaduje „vyšší počítačovou gramotnost“. Ke zvládnutí tohoto systému nepřinesla velkou pomoc ani „Uživatelská příručka k CEPRu“, vydaná společností CCA Group a.s., která neobsahuje řešení problémů, neboť je pouze teoretická a z praktického hlediska téměř nepoužitelná. Velké výhrady pak jsou i k rychlosti, nebo spíše pomalosti tohoto systému.

Výhodu přineslo zavedení CEPRu zatím jen v tom, že se nemusí vypisovat výrok a další údaje do vyhotovení elektronického platebního rozkazu, neboť vše se automaticky z návrhu rovnou vygeneruje. Rovněž je třeba hodnotit pozitivně automatické zjištění event. litispence a insolvency. Systém také pomohl tomu, že v případě dojití odporu nebo jiného podání, se toto automaticky zařadí do „určení došlého dokumentu“, takže tyto dokumenty je nutné zpracovat a zabrání se tím např. chybnému zpravomocnění věci.

7. Závěr

Aby mohl být institut elektronického platebního rozkazu objektivně zhodnocen, musí být vycházeno ze záměrů a předpokladů pro jeho zavedení, jak byly tyto konkretizovány v důvodové zprávě k novele zákona č. 123/2008 Sb., kterým byl tento institut zaveden do Českého právního řádu.

Důvodová zpráva k zákonu č. 123/2008 Sb., vychází z přesvědčení, že „platná právní úprava je stále ovládána určitými principy, jež způsobují průtahy v řízení a nadměrně zatěžují soud i účastníky“. Jaké principy měl předkladatel návrhu zákona a stejně tak i zákonodárci, kteří jej schválili, na mysli, to se v důvodové zprávě nespecifikuje, přestože by něco takového bylo jistě možno od důvodové zprávy legitimně očekávat. Je ovšem zřejmé, že se s těmito principy hodlá rozejít, neboť jinak by tyto principy nekritizovala a zřejmě by ani nebylo nutné elektronický platební rozkaz zavádět. Zda byl institut elektronického platebního rozkazu do našeho právního řádu smysluplně zaveden, tak je možné zjistit teprve po zjištění, v čem se úprava elektronického platebního rozkazu, která má podle mínění zákonodárce představovat nové a moderní řešení, zrychlující řízení a ulehčující práci soudu, liší od právní úpravy platebního rozkazu v § 172 až § 174 o.s.ř. a zda event. zjištěné odlišnosti jsou vůbec způsobilé dosáhnout cílů, jež si novela vytyčila.⁸⁷

Jak již uvedeno, ustanovení § 174a odst. 1 o.s.ř. uvádí výslovně dva zvláštní předpoklady, za nichž může soud rozhodnout elektronickým platebním rozkazem. Jsou jimi jednak návrh žalobce podaný prostřednictvím elektronického formuláře, podepsaného zaručeným elektronickým podpisem a jednak uplatnění peněžitého plnění nepřevyšujícího 1 000 000,-Kč.

Z porovnání obou institutů vyplývá, že „obyčejný“ platební rozkaz lze vydat i bez návrhu žalobce, zatímco elektronický platební rozkaz je možno vydat pouze na základě jeho výslovného návrhu obsaženého v elektronickém formuláři podepsaném zaručeným elektronickým podpisem. Pokud jde o limit jednoho milionu Kč, ten je u elektronického platebního rozkazu vnímán jako horní nepřekročitelná hranice včetně

---

⁸⁷ Lavický, P., *Elektronický platební rozkaz?*, str. 1, Právní Fórum (Wolters Kluwer ČR, a.s.), ze dne 27.2.2009, čerpáno z ASPI – LIT32307CZ

příslušenství. Pokud je tedy uvedený finanční limit žalobcem překročen, pak předpoklady pro vydání elektronického platebního rozkazu splněny nejsou. Jak již uvedeno, při splnění všech předpokladů stanovených v § 172 o.s.ř. ale soudu nic nebrání, aby rozhodl „obyčejným“ platebním rozkazem. Z uvedeného vyplývá, že výhodnost elektronického platebního rozkazu proti „obyčejnému“ platebnímu rozkazu tedy není žádná, což ukazuje na nepromyšlenost vzájemného vztahu „elektronického“ a „obyčejného“ platebního rozkazu.

Rovněž porovnání právní úpravy elektronického platebního rozkazu v ustanovení § 174a o.s.ř. a jejího srovnání s komunitárním právem, naznačuje určité pochybnosti o vzájemném souladu. Podle čl. 5 odst. 1 směrnice č. 2000/35/ES, o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích, „členské státy zajistí, aby exekuční titul, bez ohledu na výši dluhu, mohl být získán zpravidla ve lhůtě 90 kalendářních dnů od podání žaloby věřitelem nebo podání návrhu soudu nebo jinému příslušnému orgánu, za předpokladu, že dluh nebo okolnosti řízení nejsou předmětem sporu“. Soulad naší vnitrostátní úpravy s tímto pravidlem je tak zajištěn vlastně pouze tím, že institut elektronického platebního rozkazu nevylučuje možnost použití „obyčejného“ platebního rozkazu. Na rozdíl od této naší „úpravy“ např. Slovensko reagovalo zákonem č. 353/2003 Z. z. tím, že např. vypuštění finančních limitů, omezujících možnost vydání platebního rozkazu bylo uskutečněno právě s poukazem na směrnici č. 2000/35/ES v důvodové zprávě.⁸⁸ Podle platného zák. Slovenské republiky č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok v konsolidovaném znenie, se v § 172 odst. 8 uvádí, že pokud navrhovatel předloží spolu s návrhem na počátku řízení návrh platebního rozkazu na formuláři uveřejněným ministerstvem spravedlnosti na jeho webové adrese a na vydání platebního rozkazu jsou splněny zákonem stanovené podmínky a je zaplacený soudní poplatek, soud vydá platební rozkaz nejpozději do deseti pracovních dnů od splnění těchto podmínek.

Oproti tvrzení z důvodové zprávy k zákonu č. 123/2008 Sb. se ukázalo, že realitě neodpovídá ani předpoklad, že elektronický platební rozkaz bude soud

---

⁸⁸ Lavický, P., *Elektronický platební rozkaz?*, str. 2, 6, Právní Fórum (Wolters Kluwer ČR, a.s.), ze dne 27.2.2009, čerpáno z ASPI – LIT32307CZ

vyřizovat přednostně. Žádný právní předpis takový postup soudu neukládá a tím ani neumožňuje.

Lze dát za pravdu tvrzení zákonodárce, že zavedením elektronického spisu odpadl „papírový spis“. Nelze ale přehlédnout, že vedení několika tzv. sběrných spisů přineslo navýšení množství práce pro soudy.

Ze statistických údajů uvedených pod ad 5. vyplývá, že oproti prvním třem roků existence elektronického platebního rozkazu se v roce 2012 výrazně zvýšil počet elektronických platebních rozkazů, které se „dostaly“ do právní moci (ze 44% na 61,2 %). Přitom byl počet návrhů na vydání centrálního elektronického platebního rozkazu výrazně nižší než počet návrhů na vydání klasického platebního rozkazu. Proč tomu tak je není zcela jasné, dle mého názoru to může být tím, že zejména ty společnosti, které podávají velké množství návrhů na vydání platebního rozkazu, používají klasické formulářové žaloby a nikoli formuláře pro vydání centrálního elektronického platebního rozkazu. Ke zlepšení počtu elektronických platebních rozkazů, které se dostaly do právní moci, tedy centrální elektronický platební rozkaz nijak výrazně nepřispěl, neboť jeho úspěšnost je v podstatě shodná, jako byla úspěšnost normálního elektronického platebního rozkazu. Důvody zlepšení lze tedy spatřovat snad v tom, že narůstá počet subjektů, využívajících datové schránky, nebo subjektů, kteří souhlasí s doručováním prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu. Počet těchto subjektů a event. nárůst jejich počtu v budoucnu, omezuje, dle mého názoru, i do budoucna úspěšnost elektronického rozkazního řízení. K dalšímu zlepšování funkčnosti tohoto řízení může dojít jednak odstraněním shora uvedených nedostatků, souvisejících jednak s odstraněním dosavadních chyb CEPRu, jednak s odstraněním technických problémů, což je realizovatelné pouze zavedením takové výpočetní techniky, která bude rychlejší, spolehlivější a přizpůsobena potřebám soudců a pracovníků na systémech pracujících. Zároveň ale musím společně s požadavkem na odstranění technických problémů upozornit na problém, který v souvislosti s elektronizací justice není skoro vůbec zmiňován, ale který považuji za vážný a latentně hrozící. Tímto problémem je ochrana sítí, na kterých jsou v justici uvedené elektronické systémy provozovány. Nedávné útoky hackerů na servery českých bank, médií a mobilních operátorů mě vedly k myšlence, jaká je kybernetická bezpečnost justičních serverů a databází. Možnost jejich

napadení a zneužití by mohlo přinést nejen nedozírné ekonomické následky, ale i kolaps celé justice. Proto, pokud shora apeluji na odstranění technických problémů spojených s elektronizací justice, mělo by to být doprovázeno nejen zvyšováním počítačové gramotnosti v tom nejširším slova smyslu, ale i vybudováním takového zabezpečení systému, aby byl ochráněn přinejmenším stejně jako důležité státní orgány či velké banky a společnosti.

Dle mého názoru vzhledem k fungování „obyčejného“ platebního rozkazu je zavedení finančního limitu pro elektronický platební rozkaz naprosto zbytečné, stejně jako bylo zbytečné zavádět tento institut, když postačovalo rozšíření možností pro podání návrhu na vydání „obyčejného“ platebního rozkazu o možnost využívání interaktivního elektronického formuláře, u kterého by bylo ponecháno na vůli subjektů, zda jej využijí či nikoliv. Přijatá právní úprava pak dle mého názoru chybně odkazuje i na zahraniční úpravy (Rakousko, Německo), neboť ani v nich nebyl institut elektronického platebního rozkazu zaveden, ale byla pouze využita možnost použití elektronických prostředků při zpracování návrhů na vydání platebního rozkazu subjekty, které o to mají zájem.

Mám proto za to, že zavedení speciálního elektronického platebního rozkazu bylo zbytečné a že i naše právní úprava se měla vydat shora uvedenou cestou, tedy pouhou úpravou využití elektronických prostředků při zpracování návrhů na vydání platebního rozkazu a rovněž jeho vydání soudem.

8. Resumé

I chose the topic of my thesis "The decision in civil proceedings with an emphasis on electronic payment order", with regard to the field of law, which is close to my personal interest and, due to my work assignment, to my profession. Processing of this materia gave me a new perspective on the topic, I found a new problems that I have not yet met but the practice can always bring them, and elaboration of the topic may have prepared me to address them. I realize that due to the nature of the thesis, this cannot bring the detailed analysis of civil proceedings and forms of governance, which is why I only mentioned the main principles and forms of individual decisions in the course of judicial proceedings. I tried to focus more closely on the chosen topic, means and methodology of processing of the application for electronic payment order, including its latest version - a central electronic payment order, which is the first use of purely electronic court file management in the Czech judiciary, connected to the use of cooperation of the operator of postal services. At the end of my thesis, I also tried to assess whether the introduction of an electronic payment order had met the expectations expressed in the explanatory memorandum to the Act No. 123/2008 Coll. establishing this institute.

Návrh na vydání elektronického platebního rozkazu

A) Soud, kterému je návrh určen

Soud

Odůvodnění místní příslušnosti

B) Účastníci a jejich zástupci - ŽALOBCE

Žalobce - A Fyzická osoba Fyzická podnikající Právnícká osoba

B) Účastníci a jejich zástupci - ŽALOVANÝ

Žalovaný - 1 Fyzická osoba Fyzická podnikající Právnícká osoba

C) Předmět - právo na zaplacení peněžité částky

NÁROK - 1 Pohledávka (peněžité částka) Příslušenství

Skutečnosti významné pro rozhodnutí

Skutečnosti, z nichž vyplývá uplatněné právo na zaplacení peněžité částky (skutková tvrzení a označení důkazů)

Částečná rekapitulace

Celková hodnota pohledávky bez příslušenství

D) Náklady řízení

Soudní poplatek

Odměna právního zástupce

Jiné

K rukám

částka vyčíslena včetně DPH

Vzdávám se práva na náhradu nákladů řízení ano ne

E) Bankovní údaje

	Účet	Variabilní symbol	Specifický symbol
Údaje pro zaplacení žalované částky	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Údaje pro zaplacení nákladů řízení	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Údaje pro vrácení soudního poplatku	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

F) Soudní poplatek

Osvobození od soudních poplatků ne ano

Žalobce žádá o sdělení čísla účtu a variabilního symbolu k zaslání soudního poplatku

G) Petit

H) Přílohy

Vložit přílohy

Chcete zadat SPR? ano ne

Vložit přílohu

Souhlasím s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání dle § 115a o.s.ř. ano ne

Žádám o potvrzení přijetí návrhu na elektronickou adresu

Elektronický podpis*

Odeslat

* Zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu
vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb.

Identifikátor návrhu (GUID)

ELEKTRONICKÝ PLATEBNÍ ROZKAZ

Obvodní soud pro Prahu 5 se sídlem nám.Kinských 5, 15000, Praha 5 rozhodl vyšší soudní úřednicí Mgr. Petrou Staufčíkovou

ve věci

žalobce:

zastoupeného:

proti

žalovanému:

o zaplacení částky 96 084,61 Kč s příslušenstvím

t a k t o :

I. Soud **ukládá** žalovanému, aby do 15 dnů ode dne doručení elektronického platebního rozkazu

zaplatil žalobci

částku ve výši **96 084,61 Kč**

se zákonným úrokem z prodlení ve výši
7,75 % ročně z částky 96 084,61 Kč od 2. 5. 2011 do zaplacení.

II. Soud **ukládá** žalovanému, aby do 15 dnů ode dne doručení elektronického platebního rozkazu **zaplatil** žalobci náhradu nákladů řízení ve výši **31 128,-- Kč** k rukám právního zástupce

n e b o

aby podal proti tomuto elektronickému platebnímu rozkazu do 15 dnů ode dne jeho doručení u zdejšího soudu **odpor**.

III. Žalovaný, který podal odpor, je povinen se ve lhůtě 30 dnů ode dne podání odporu proti elektronickému platebnímu rozkazu písemně v listinné nebo v elektronické podobě vyjádřit ve věci samé k žalobě, která mu byla doručena spolu s elektronickým platebním rozkazem.

Ve vyjádření je žalovaný povinen uvést, zda nárok uplatněný v žalobě uznává, popřípadě zda nárok uznává jen zčásti nebo co do základu. Uzná-li nárok, rozhodne soud na tomto základě o věci samé (o její části nebo o jejím základu) rozsudkem pro uznání (§ 153a odst. 1 o. s. ř.).

Jestliže žalovaný nárok uplatněný v žalobě zcela neuzná, je povinen ve vyjádření vylíčit rozhodující skutečnosti o věci samé, na nichž staví svoji obranu proti žalobě, a označit důkazy k prokázání svých tvrzení. K vyjádření musí připojit listiny, na něž se ve svém vyjádření odvolává.

Pokud vyjádření není podáno v elektronické podobě (např. prostřednictvím datové schránky nebo aplikace ePodatelny), je třeba jej předložit soudu ve 2 vyhotoveních.

Nemůže-li žalovaný podat ve stanovené lhůtě vyjádření ve věci samé, je povinen před uplynutím stanovené lhůty sdělit soudu, jaký vážný důvod mu v tom brání. Na výzvu soudu je povinen tvrzený vážný důvod prokázat.

Podá-li žalovaný proti elektronickému platebnímu rozkazu včas odpor a jestliže se bez vážného důvodu ve věci samé včas písemně **nevyjádří** a ani ve stanovené lhůtě soudu nesdělí, jaký vážný důvod mu v tom brání, bude mít soud za to, že nárok, který je proti němu žalobou uplatňován, uznává. Soud proto ve věci samé rozhodne **rozsudkem pro uznání** (§ 153a odst. 3 o. s. ř.).

Podá-li žalovaný proti elektronickému platebnímu rozkazu včas odpor a nebudou-li splněny podmínky pro vydání rozsudku pro uznání, soud k projednání a rozhodnutí věci nařídí jednání.

Poučení: Včas podaným odporem se elektronický platební rozkaz zruší v plném rozsahu. Opožděně podaný odpor nebo odpor podaný tím, kdo k němu není oprávněn, soud usnesením odmítne.

Elektronický platební rozkaz, proti němuž nebyl podán odpor nebo proti němuž byl pocaný odpor soudem odmítnut, má účinky pravomocného rozsudku.

Proti výroku, kterým bylo žalovanému uloženo, aby se ve věci samé písemně vyjádřil, není odvolání přípustné.

Podá-li žalovaný proti elektronickému platebnímu rozkazu včas odpor, soud k projednání a rozhodnutí věci nařídí jednání.

Proti výroku o r áhradě nákladů řízení je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení k Obvodnímu soudu pro Prahu 5. O odvolání bude rozhodovat Městský soud v Praze jako soud odvolací.

Nesplní-li povinný dobrovolně povinnosti uložené tímto elektronickým platebním rozkazem, může se oprávněný domáhat nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce.

V Praze dne 12. prosince 2012

Mgr. Petra Staufčíková
vyšší soudní úřednice

10. Použitá literatura a jiné prameny

Literatura

- 1) Winterová, A. a kol., *Civilní právo procesní*, 6. vyd., Linde Praha, 2011, ISBN 978-80-7201-842-0
- 2) Kindl, M., Šíma, A., David, O., *Občanské právo procesní*, 2. vyd., Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, ISBN 978-80-7380-098-7
- 3) Drápal, L., Bureš, J. a kol. *Občanský soudní řád I., § 1 až 200za.*, Komentář, I. vyd., Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9
- 4) Štědroň, B., *Občanské soudní řízení sporné a využití informačních technologií a právních informačních systémů (E-Justice)*, Linde Praha, 2008, ISBN 978-80-7201-714-0
- 5) Smejkal, V., Valášek, A., M., *Jak na datové schránky*, Linde Praha, 2012, ISBN 978-80-86131-30-1

Jiné prameny

- 1) Vyhláška Ministerstva spravedlnosti ČR, č. 37/1992 o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy
- 2) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu
- 3) Důvodová zpráva k zákonu č. 123/2008 Sb., změna občanského soudního řádu
- 4) Zák. č. 227/2000 Sb. o elektronickém podpisu
- 5) Zák. č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád
- 6) Zák. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
- 7) Zák. č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a automatické konverzi
- 8) Zák. č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový
- 9) Zák. č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích
- 10) Důvodová zpráva k zák. č. 218/2011 Sb., změna zákona o soudních poplatcích
- 11) Důvodová zpráva k zák. č. 404/2012 Sb., změna občanského soudního řádu

- 12) Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2000/35/ES o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích
- 13) Zák. Slovenské republiky č. 353/2003 Z. z. změna občanského soudního řádu
- 14) Zák. Slovenské republiky č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok v konsolidovaném znenie
- 15) Zákon č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících
- 16) Vyhláška č. 496/2004 Sb., o elektronických podatelkách
- 17) Lavický, P., *Elektronický platební rozkaz?*, Právní Fórum (Wolters Kluwer ČR, a.s.), ze dne 27.2.2009, čerpáno z ASPI LIT32307CZ
- 18) Pražák, P., *K odmítní návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu*, Jurisprudence, ze dne 20.4.2012, zdroj ASPI LIT40717CZ
- 19) Jurečková, J., *Projekt efektivity elektronického platebního rozkazu*, časopis Soudce č. 2/2012, ročník XIV
- 20) Instrukce Ministerstva spravedlnosti ČR, č. 505/2001, kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy
- 21) http://cs.wikipedia.org/wiki/Platebn%C3%AD_rozkaz
- 22) Návod na vyplnění formuláře návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu, dostupný na <http://epodatelna.justice.cz/ePodatelna/epo1200new/form.do#>
- 23) Změna doručování v EPR, dostupné na <http://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/uvod.aspx>
- 24) Uživatelská příručka k Centrálnímu elektronickému platebnímu rozkazu, vydaná společností CCA Group a.s.
- 25) www.beck-online
- 26) www.epravo.cz
- 27) www.justice.cz
- 28) ASPI – Automatizovaný systém právních informací, Wolters Kluwer ČR, a.s.